

DAIDO METAL KOTOR AD, KOTOR

**Finansijski iskazi
31. decembar 2023. godine i
Izvještaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ:

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1 – 3
Finansijski iskazi:	
Iskaz o ukupnom rezultatu	4 – 5
Iskaz o finansijskoj poziciji	6 – 7
Iskaz o promjenama na kapitalu	8
Iskaz o tokovima gotovine	9
Napomene uz finansijske iskaze	10 - 48
Prilog 1: Izveštaj Menadžmenta o poslovanju za 2023. godinu	

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima akcionarskog društva DAIDO METAL KOTOR AD, KOTOR

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih iskaza Akcionarskog društva DAIDO METAL KOTOR A.D., Kotor (u daljem tekstu: „Društvo”), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji na dan 31. decembar 2023. godine, iskaz o ukupnom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, i napomene uz finansijske iskaze koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski iskazi istinito i objektivno prikazuju finansijsko stanje Društva na dan 31. decembar 2023. godine, rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Zakonom o računovodstvu i ostalim računovodstvenim propisima u Crnoj Gori.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa standardima revizije primjenljivim u Crnoj Gori. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo u skladu sa Međunarodnim Kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih iskaza u Crnoj Gori, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Kao što je objelodanjeno u Napomeni 2.2 uz finansijske iskaze, za godinu koja se završila 31. decembra 2023. godine, Društvo je ostvarilo gubitak u iznosu od 1.104.074 EUR (2022. godina: 1.061.282 EUR), dok su na prethodno navedeni datum kratkoročne obaveze Društva premašile njegovu ukupnu obrtnu imovinu za 3.292.139 EUR (31. decembar 2022. godine 2.595.735 EUR). Sposobnost Društva da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja zavisi od kontinuirane finansijske podrške matičnog društva. Matično društvo, Daido Metal Co., Ltd, Japan se u pismu podrške od 19. juna 2024. godine, obavezalo da Društvu pruži finansijsku i drugu podršku neophodnu za nesmetano poslovanje Društva u roku od najmanje godinu dana od datuma finansijskih iskaza. Naše mišljenje nije kvalifikovano u vezi sa ovim pitanjem.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, prema našem profesionalnom rasuđivanju, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja Društva za tekući period.

Utvrđili smo da, osim pitanja opisanih u paragrafu skretanje pažnje, nema ključnih revizijskih pitanja koja bismo mogli saopštiti u našem izveštaju.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Ostale informacije u Godišnjem izvještaju Društva

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Osim finansijskih iskaza i izvještaja nezavisnog revizora, Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnjem izvještaju menadžmenta. Naše mišljenje o finansijskim iskazima ne obuhvata ostale informacije koje sadrži Godišnji izvještaj menadžmenta.

U vezi sa našom revizijom finansijskih iskaza, naša je odgovornost da pročitamo ostale informacije i, u toku sprovođenja toga, razmotrimo jesu li ostale informacije značajno nekonzistentne sa finansijskim iskazima ili našim saznanjima stečenim tokom revizije ili se drugačije ispostavi da su značajno pogrešno prikazani.

U vezi sa Godišnjim izvještajem menadžmenta, obavili smo i procedure propisane Zakonom o računovodstvu. Procedure uključuju provjeru da li Godišnji izvještaj menadžmenta sadrži potrebna objelodanjivanja iz Člana 11. Zakona o računovodstvu.

Na osnovu sprovedenih procedura, u mjeri u kojoj smo u mogućnosti da procijenimo, izvještavamo da:

1. su informacije u priloženom Godišnjem izvještaju Društva za 2023. godinu usklađene, u svim materijalno bitnim pokazateljima, sa priloženim finansijskim iskazima;
2. ostale informacije su pripremljene u skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu Crne Gore.

Na osnovu poznavanja i razumjevanja Društva i njegovog okruženja stečenog tokom revizije, nismo utvrdili materijalno značajne pogrešne navode u Godišnjem izvještaju o poslovanju.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih iskaza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i ostalim računovodstvenim propisima u Crnoj Gori, i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih iskaza koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed prevare ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih iskaza, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski iskazi, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed prevarne radnje ili greške; i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa standardima revizije primjenljivim u Crnoj Gori uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu uslijed prevarne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih iskaza.

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza (nastavak)

Kao dio revizije u skladu sa standardima revizije primjenljivim u Crnoj Gori, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim iskazima, nastalih uslijed prevarne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevarne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale uslijed greške, zato što prevarna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole entiteta.
- Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezanu objelodanivanja u finansijskim iskazima ili, ako takva objelodanivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih iskaza, uključujući objelodanivanja, i da li su u finansijskim iskazima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlaštenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlaštenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlaštenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih iskaza za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Rukovodeći partner za reviziju koja je rezultirala izvještajem nezavisnog revizora je Verica Najdanović.

Verica Najdanović, Ovlašteni revizor

i za Deloitte d.o.o. Podgorica

28. jun 2024. godine

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine
Iznosi u EUR)

<u>Kategorija / Pozicija</u>	<u>Napomena</u>	<u>Tekuća 2023. godina</u>	<u>Prethodna 2022. godina</u>
POSLOVNI PRIHODI		6.748.163	7.012.580
Prihodi od prodaje	5	6.990.417	6.641.745
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka		(530.176)	162.033
Ostali poslovni prihodi	6	287.922	208.802
POSLOVNI RASHODI		(4.721.938)	(5.123.279)
Troškovi materijala	7	(3.221.968)	(3.443.445)
Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	8	(965.584)	(1.126.677)
Ostali troškovi poslovanja (amortizacija)	8	(534.385)	(553.157)
TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI	9	(2.530.088)	(2.719.915)
Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi		(1.897.008)	(1.676.448)
Troškovi poreza i doprinosa		(633.079)	(1.043.467)
Troškovi poreza		(155.225)	(129.153)
Troškovi doprinosa za penzije		(429.340)	(414.552)
Troškovi doprinosa		(48.514)	(499.762)
RASHODI PO OSNOVU VRIJEDNOSNOG USKLAĐIVANJA STALNE IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	9.1	(106.046)	(169.140)
Rashodi po osnovu vrijednosti usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)		(66.635)	-
Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtne imovine (osim finansijske)		(39.411)	(169.140)
OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA		(225.437)	(96.424)
Poslovni rezultat		(835.345)	(1.096.176)
OSTALI PRIHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZAŠTITE	10	17.454	32.061
Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica			
Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica		13.341	15.122
		722	78
Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica		3.390	16.862
RASHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA, I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZAŠTITE	11	(286.183)	(72.360)
Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		(102.384)	(27.901)
Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima		(177.802)	(34.508)
Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima		(5.997)	(9.952)

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU (nastavak)
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine
(Iznosi u EUR)

FINANSIJSKI REZULTAT		(268.729)	(40.299)
REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA		(1.104.074)	(1.136.475)
NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO		-	-
REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA	12	(1.104.074)	(1.136.475)
PORESKI RASHOD PERIODA		(487.605)	75.192
Tekući porez na dobit		-	-
Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda		(487.605)	75.192
DOBITAK/(GUBITAK) NAKON OPOREZIVANJA		(1.591.679)	(1.061.282)
BRUTO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA / POVEZANIH SA KAPITALOM		149.621	-
ODLOŽENI PORESKI RASHODI ILI PRIHODI PERIODA U VEZI SA DRUGIM STAVKAMA REZULTATA/ POVEZANIH SA KAPITALOM		(22.443)	-
NETO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM		-	-
NETO SVEOBUHVAJNI REZULTAT		(1.464.501)	(1.061.282)
ZARADA PO AKCIJI	13	(0.11)	(0.079)

Napomene na narednim stranama (10 do 49)
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Ovi finansijski iskazi su usvojeni od strane Rukovodstva Daido Metal Kotor AD, Kotor dana 28.juna 2024 godine.

Potpisano u ime Daido Metal Kotor AD, Kotor:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih
iskaza

(Orelj Nina)

Izvršni direktor

(Zushi Koji)

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI

Na dan 31. decembra 2023. godine

(Iznosi u EUR)

Kategorija / Pozicija	Napomena	Tekuća 2023. godina	Prethodna 2022. godina
AKTIVA			
STALNA IMOVINA		15.567.937	15.805.220
Nematerijalna ulaganja		589	1.153
Koncesije, patenti, licence i sl. prava		589	1.153
Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva	14	15.529.286	15.800.698
Zemljište i objekti		11.937.103	11.696.665
Postrojenja i oprema		3.592.183	4.104.034
DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA		38.062	3.369
Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja		38.062	3.369
ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA		-	-
OBRтна SREDSTVA		5.035.061	5.602.470
Zalihe	15	2.410.435	3.168.408
Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni djelovi, sitan inventar, auto gume)		1.802.394	2.083.334
Nedovršena proizvodnja		341.569	84.987
Gotovi proizvodi i roba		237.737	966.728
Dati avansi		28.735	33.360
KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	16	1.574.659	1.074.759
Potraživanja od kupaca		3.374	2.587
Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica		5.749	48.785
Potraživanja od ostalih povezanih lica	16	1.375.252	829.043
Ostala potraživanja		190.285	194.346
Potraživanja za više plaćen porez na dobit		304	304
Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost		99.970	96.108
Ostala nepomenuta potraživanja		90.011	97.934
KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI		7.895	7.886
Ostali kratkoročni finansijski plasmani		7.895	7.886
GOTOVINA NA RAČUNIMA I BLAGAJNI	17	1.042.072	1.351.417
STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO		-	-
AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA		13.805	15.306
UKUPNA AKTIVA		20.616.803	21.422.996

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI (nastavak)

Na dan 31. decembra 2023. godine

(Iznosi u EUR)

PASIVA			
KAPITAL		10.391.200	11.855.701
Osnovni kapital	18	26.457.068	26.457.068
NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL		-	-
EMISIONA PREMIJA		-	-
REZERVE		7.693.688	7.566.511
Pozitivne revalorizacije rezerve i nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata		7.693.688	7.566.511
NERASPOREĐENI DOBITAK ILI GUBITAK		(23.759.557)	(22.167.878)
Neraspoređeni dobitak ranijih godina		2.689.480	2.689.480
Neraspoređeni dobitak tekuće godine		-	-
Gubitak ranijih godina		(24.857.358)	(23.796.075)
Gubitak tekuće godine		(1.591.679)	(1.061.282)
DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE	19	52.974	44.093
DUGOROČNA REZERVISANJA		52.974	44.093
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih		52.974	44.093
DUGOROČNE OBAVEZE		-	-
ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	12	1.771.566	1.261.518
KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE	20	8.327.201	8.198.205
KRATKOROČNA REZERVISANJA		-	-
KRATKOROČNE OBAVEZE		8.327.201	8.198.205
Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije		3.000.000	3.000.000
Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija		4.000.000	4.000.000
Obaveze prema dobavljačima		632.223	595.207
Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	21	413.612	382.132
Obaveze prema ostalim povezanim licima		3.694	1.768
Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze		277.673	219.098
Ostale kratkoročne obaveze		273.293	217.879
Obaveze po osnovu poreza na dobit		4.379	1.218
PASIVNA VREMENSKA OGRANIČENJA		73.863	63.479
UKUPNA PASIVA		20.616.803	21.422.996

Napomene na narednim stranama (10 do 49)
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU**U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine****(Iznosi u EUR)**

	<u>Akcijski Kapital</u>	<u>Akumulirani gubitak</u>	<u>Neraspoređena dobit</u>	<u>Revalorizacione rezerve</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje, 1. januara 2022. godine	26.535.106	(23.796.075)	2.689.480	7.488.473	12.916.983
Neto promjene u 2022. godini	<u>(78.038)</u>	<u>(1.061.282)</u>		<u>78.038</u>	<u>(1.061.282)</u>
Stanje, 31. decembra 2022. godine	<u>26.457.068</u>	<u>(24.857.357)</u>	<u>2.689.480</u>	<u>7.566.511</u>	<u>11.855.701</u>
Stanje, 1. januara 2023. godine- početno stanje	26.457.068	(24.857.357)	2.689.480	7.566.511	11.855.701
Neto promjene u 2023. godini	<u>-</u>	<u>(1.591.679)</u>	<u>-</u>	<u>127.178</u>	<u>(1.464.501)</u>
Stanje, 31. decembra 2023. godine	<u>26.457.068</u>	<u>(26.449.036)</u>	<u>2.689.480</u>	<u>7.693.688</u>	<u>10.391.200</u>

Napomene na narednim stranama (10 do 49)
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine
(Iznosi u EUR)

	Godina koja se završava 31. decembra 2023.	Godina koja se završava 31. decembra 2022.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
<i>Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>	7.376.283	8.778.939
Prodaja i primljeni avansi	6.679.566	7.486.440
Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	628	630
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	696.089	1.291.869
<i>Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>	(7.506.503)	(9.532.022)
Isplate dobavljačima i dati avansi	(3.817.470)	(5.965.538)
Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	(2.463.165)	(2.634.400)
Plaćene kamate	(206.017)	(31.417)
Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	(1.019.851)	(900.667)
Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	(130.220)	(753.083)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
<i>Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja</i>	20.995	-
Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	5.000	-
Ostali finansijski plasmani	15.995	-
<i>Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja</i>	(199.972)	(493.022)
Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	(199.972)	(453.084)
Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)		39.938
Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja	(178.977)	(493.022)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
<i>Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja</i>	-	2.000.000
Dugoročni i kratkoročni krediti	-	2.000.000
Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja	-	2.000.000
NETO TOK GOTOVINE	(309.197)	753.896
GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	1.351.417	597.210
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	-	455
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	(148)	(144)
GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (NAPOMENA 30)	1.042.072	1.351.417

Napomene na narednim stranama (10 do 49)
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE**31. decembar 2023. godine****1. OSNOVNE INFORMACIJE**

Akcionarsko društvo Daido Metal Kotor AD, Kotor (u daljem tekstu „Društvo“) osnovano je 26. novembra 1955. godine pod nazivom „Preduzeće za izradu mašinskih djelova“. Već sledeće godine mijenja naziv u Društveno preduzeće „Industrija ležaja“, Kotor.

Transformacija društvenog preduzeća u dioničko društvo izvršena je 29. decembra 1995. godine, što je upisano u registar Privrednog suda u Podgorici pod registracionim brojem Fi 2432/95.

Dioničko društvo „Industrija ležaja“, Kotor 14. septembra 2001. godine postaje akcionarsko društvo i ovu promjenu upisuje u registar Privrednog suda u Podgorici pod registracionim brojem Fi 2070/01.

Vlasnička transformacija je izvršena 11. februara 2002. godine nakon prodaje većinskog paketa akcija koji je bio u vlasništvu državnih fondova i Vlade ne Gore japanskoj kompaniji Daido Metal Company LTD - Nagoja. Od navedenog datuma akcionarsko društvo „Industrija ležaja“, Kotor mijenja naziv u Daido Metal Kotor AD, Kotor.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. list CG“ br. 6/02, 17/07), 9. avgusta 2002. godine ažurirana je registracija Društva u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici pod registracionim brojem 4-0001136/001.

Osnovnu djelatnost Društva predstavlja proizvodnja ležajeva, zupčanika, zupčastih prenosnika i pogonskih mehanizama. Pored navedenog, Društvo je registrovano i za djelatnost livenja metala, opravku motornih vozila, trgovinu na veliko i obavljanja spoljnotrgovinskog prometa.

Sjedište Društva je u Kotoru, Industrijska zona bb. Na dan 31. decembra 2023. godine, Društvo je imalo 128 zaposlena radnika (31. decembra 2022. godine: 133 zaposlena radnika).

Članovi Upravnog Odbora Društva

Na dan 31. decembra 2023. godine, Odbor direktora Društva čine članovi čija su imena prikazana u pregledu koji slijedi:

<u>Ime i prezime</u>	<u>Pozicija</u>
G-din Kenji Shoda	Predsjednik
G-din Hiroki Iwakura	Član
G-din Toshihiko Takagi	Član

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE**31. decembar 2023. godine****2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH ISKAZA I RAČUNOVODSTVENI METOD****2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza**

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu ne Gore („Sl. list CG”, br. 52/16). U skladu sa Zakonom o računovodstvu ne Gore, MRS i MSFI objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti prevedeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa ne Gore koji posjeduje pravo prevoda i objavljivanja istih, odobreno od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Dakle, samo MRS i MSFI zvanično prevedeni, odobreni i objavljeni od strane Instituta sertifikovanih računovođa ne Gore mogu biti u primjeni. Posljednji zvanični prevodi su objavljeni za dio MRS koji su u primjeni od 1. januara 2009. godine, odnosno dio MSFI u primjeni od 1. januara 2013. godine, a koji obuhvata samo osnovni tekst standarda i interpretacije i ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrativne primjere, uputstva za primjenu, komentare, mišljenja i ostali materijal objašnjenja. Dodatno, navedeni prevod ne sadrži prevod Osnova za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja. Takođe, izmjene i poboljšanja MRS-a nakon 1. januara 2009. godine, odnosno MSFI-a nakon 1. januara 2013. godine" nisu prevedeni niti objavljeni.

Osim pomenutog, pojedina zakonska i podzakonska regulativa u noj Gori definiše određene računovodstvene postupke, što ima za posledicu dodatna odstupanja od MSFI kao što slijedi:

- Društvo je ove finansijske iskaze sastavilo u skladu sa zahtjevima Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica (Službeni list Crne Gore broj 139/21 od 29. januara 2021. godine), izdatog od strane Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore na osnovu člana 1 Uredbe o povjeravanju poslova organa državne uprave nadležnog za poslove računovodstva i revizije (Službeni list Crne Gore broj 44/07), koji u pojedinim djelovima odstupa od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 (revidiran) – „Prikazivanje finansijskih iskaza” i MRS 7 – „Iskaz o tokovima gotovine”.

Novi ili izmijenjeni MSFI i tumačenja standarda izdati nakon januara 2018. godine nisu primijenjeni prilikom sastavljanja priloženih finansijskih iskaza. Institut sertifikovanih računovođa ne Gore je 27. novembra 2020. godine objavio da je Međunarodni standard finansijskog izvještavanja (MSFI) 16-Lizing preveden i u zvaničnoj primjeni od 01. januara 2021. godine. Zvanična primjena MSFI 9 i MSFI 15 se odlaže. Ranija primjena ostalih MRS/MSFI čija se zvanična primjena odlaže je dozvoljena.

U skladu sa navedenim, a imajući u vidu potencijalno materijalne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa ne Gore od MSFI i MRS mogu imati na realnost i objektivnost finansijskih iskaza Društva, ovi finansijski iskazi se ne mogu smatrati finansijskim iskazima sastavljenim u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Prilikom sastavljanja ovih finansijskih iskaza, Društvo nije primijenilo MSFI i MRS koji u svojim odredbama dozvoljavaju raniju primjenu niti je primijenilo standarde čiji prevod nije utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa načelom istorijskog troška, osim ako nije drugačije navedeno u računovodstvenim politikama koje su date dalje u tekstu.

Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu finansijski iskazi Društva su iskazani u eurima. Euro predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Crnoj Gori.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH ISKAZA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**2.2. Načelo nastavka poslovanja**

Za godinu koja je završila 31. decembra 2023. godine, Društvo je ostvarilo gubitak u iznosu od 1.104.074 EUR, dok su na prethodno navedeni datum kratkoročne obaveze Društva premašile njegovu ukupnu obrtnu imovinu za 3.292.139 EUR (31. decembar 2022. godine 2.595.735 EUR).

Iako gore navedene činjenice ukazuju na postojanje neizvjesnosti u pogledu nastavka poslovanja, Društvo očekuje da će nastaviti da dobija punu podršku od svog većinskog vlasnika Daido Metal Company Ltd Japan iz Japana. U pismu podrške od 19. juna 2024. godine, Daido Metal Company Ltd Japan se obavezalo da će pružiti finansijsku podršku neophodnu za poslovanje Društva, u razdoblju od najmanje jedne godine od datuma finansijskih iskaza i da posjeduje potrebna sredstva. Poslovna politika Društva za 2024. godinu pretpostavlja dalju racionalizaciju i konsolidaciju poslovanja, dalje smanjenje operativnih troškova i povećanje proizvodnih kapaciteta. Osnova organizacione strukture Društva je stabilna i Društvo je spremno da se suoči sa svim izazovima. Shodno tome, finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa principom „nastavka poslovanja“, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti sa poslovanjem u doglednoj budućnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE**31. decembar 2023. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**

Na osnovu čl.35 i 40 Zakona o privrednim društvima (Sl. list RCG br.6/02, Sl. list CG 17/07,80/08,40/10,36/11,40/11) Zakona o računovodstvu (Sl. list CG 52/16), Zakona o reviziji (Sl. list CG 01/17) i čl.30 i 51 Statuta Daido Metal AD, Skupština akcionara je na redovnoj sjednici održanoj 15. jula 2019. godina donijela Pravilnik o organizaciji računovodstva i računovodstvenim politikama Daido metal AD, Kotor.

3.1. Prihodi i rashodi

Prihodi od poslovnih aktivnosti su prihodi od prodaje proizvoda, prihodi od aktiviranja učinaka, prihodi od subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja dažbina po osnovu prodaje robe i usluga, prihodi od doprinosa i članarina i drugi prihodi koji su obračunati u knjigovodstvenoj ispravi, nezavisno od vremena naplate.

Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti društva.

Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nijesu različiti od prihoda.

Dobici uključuju dobitke proistekle iz prodaje dugoročnih sredstava.

Dobici se prikazuju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

Rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti društva i gubitke.

Troškovi koji proističu iz uobičajenih aktivnosti društva uključuju rashode direktnog materijala i robe i druge poslovne rashode (troškovi ostalog materijala, proizvodne usluge, rezervisanja, amortizacija, nematerijalni troškovi, porezi i doprinosi pravnog lica nezavisni od rezultata, bruto zarade i ostali lični rashodi), nezavisno od momenta plaćanja.

Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definicije rashoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti društva.

Gubici predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi i kao takvi nijesu po svojoj prirodi drugačiji od drugih rashoda.

Kada se gubici priznaju u iskazu o ukupnom rezultatu, prikazuju se posebno, zbog toga što je saznanje o njima korisno za donošenje ekonomskih odluka.

Gubici se obično prikazuju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće prihode.

3.2. Beneficije za zaposlene

Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.3. Pozitivne i negativne kursne razlike**

Stavke uključene u financijske iskaze Društva odmjeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Društvo posluje (funkcionalna valuta). Kao što je objelodanjeno u napomeni 2.1, financijski iskazi prikazuju se u eurima (EUR), koji predstavlja funkcionalnu i izvještajnu valutu Društva. Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja se na dan iskaza o financijskoj poziciji preračunavaju u njihovu protivvrijednost primjenom zvaničnog deviznog kursa Centralne banke ne Gore važećim na taj dan. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u protivvrijednost u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva Centralne banke ne Gore važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine evidentiraju se u iskazu o ukupnom rezultatu, kao financijski prihodi, odnosno rashodi. Pozitivni i negativni efekti ugovorenih deviznih klauzula u vezi potraživanja i obaveza, nastali primjenom ugovorenog kursa, takođe se iskazuju kao dio financijskih prihoda, odnosno rashoda.

3.4. Porezi i doprinosi**Porez na dobit***Tekući porez na dobit*

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list RCG“, br. 65/01, 012/02, 80/04, „Sl. list CG“ br. 40/08, br. 86/09, br. 40/11, br. 14/12, br. 61/13, br. 55/16, 146/21, 152/22, 28/23 i br.125/23). Stope poreza na dobit pravnih lica su progresivne. Stope poreza na iznos oporezive dobiti iznose: 1) do 100.000,00 eura 9%; 2) od 100.000,01 eura do 1.500.000,00 eura: 9.000,00 eura + 12% na iznos preko 100.000,01 eura; 3) preko 1.500.000,01 eura: 177.000,00 eura + 15% na iznos preko 1.500.000,01 eura.

Prihodi od kapitalnih dobitaka uključuju se u poresku osnovicu u godini u kojoj su ostvareni u visini od 100%. Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini. Ako se i poslije izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, poreski obveznik može prenijeti kapitalni gubitak na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

Poreski propisi ne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema iskazu o financijskoj poziciji, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum iskaza o financijskoj poziciji se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, kao i naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE**31. decembar 2023. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.5. Nematerijalna ulaganja**

Nematerijalna ulaganja su sredstva koja se mogu identifikovati kao nemonetarna i bez materijalnog obilježja.

Kao nematerijalna ulaganja priznaju se i podliježu amortizaciji nematerijalna ulaganja koja ispunjavaju uslove propisane MRS 38 - Nematerijalna ulaganja, imaju korisni vijek trajanja duži od godinu dana (patenti, licence, koncesije, računarski softer, ulaganje u razvoj) i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke je veća od EUR 300.

Ukoliko nematerijalno ulaganje ne ispunjava uslove is stava 2 ovog člana priznaje se na teret rashoda perioda u kome je nastalo.

Nabavnu vrijednost nematerijalnih ulaganja čini vrijednost po fakturi dobavljača i svi drugi troškovi koji se mogu direktno pripisati pripremi nematerijalnog ulaganja za namjeravanu upotrebu.

Nematerijalna ulaganja su inicijalno priznata po nabavnoj vrijednosti. Naknadno vrednovanje nematerijalnih ulaganja izvršeno je po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti i eventualne akumulirane gubitke po osnovu obezvređenja.

Korisni vijek nematerijalnih ulaganja je procijenjen kao određen i iznosi sedam godina. Nematerijalna ulaganja sa određenim korisnim vijekom upotrebe se amortizuju u toku korisnog vijeka trajanja i testiraju se na umanjnje vrijednosti kada god se jave indikatori da nematerijalno ulaganje može da bude obezvrijeđeno.

Dobici i gubici koji proističu iz rashodovanja ili prodaje nematerijalnih ulaganja se priznaju u bilansu uspjeha perioda kada je nematerijalno ulaganje rashodovano, odnosno prodato, i to u visini razlike između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti sredstva.

Amortizacija se obračunava proporcionalnom metodom.

3.6. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se i podliježu amortizaciji materijalna sredstva koja ispunjavaju uslove propisane MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema i čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana, čija pojedinačna vrijednost iznosi više od EUR 300. Ukoliko materijalno sredstvo ne ispunjava navedene uslove priznaje se na teret rashoda perioda u kome je nastalo. Početno mjerenje nekretnina, postrojenja i opreme koji ispunjavaju uslove za priznanje kao osnovno sredstvo, vrši se po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja. Nabavna vrijednost (cijena koštanja) obuhvata: nabavnu cijenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. U nabavnu vrijednost, odnosno cijenu koštanja nekretnina, postrojenja i opreme uključuju se i troškovi kamata koji su nastali po osnovu izgradnje ili nabavke tih sredstava ako su ispunjeni uslovi za primjenu dopuštenog alternativnog postupka iz MRS 23 Troškovi pozajmljivanja.

Zemljište i građevinski objekti

Nakon početnog priznavanja zemljište i građevinski objekti iskazuju se po revalorizovanom (procijenjenom) iznosu, koji izražava njihovu poštnu (fer) vrijednost na dan revalorizacije (procjene), umanjenu za ukupan iznos ispravke vrijednosti po osnovu naknadno akumulirane amortizacije, i ukupan iznos ispravke vrijednosti po osnovu naknadno akumuliranih gubitaka usljed obezvređenja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE**31. decembar 2023. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.6. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)**

Zemljište i građevinski objekti (nastavak)

Izdaci za zemljište i građevinski objekti se priznaju kao sredstvo ako i samo ako je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priticati u Društvo i ako se izdaci za to sredstvo mogu pouzdano mjeriti. Nabavke zemljišta i građevinskih objekata tokom godine evidentirane su po nabavnoj vrijednosti koju čini faktura dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti. Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira vrijednosti po kojima su prikazana materijalna imovina Društva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvrijeđeno, nadoknativ iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrijeđenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrijednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrijednosti, koju predstavlja vrijednost veća od neto prodajne vrijednosti i vrijednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvrijeđenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda.

Dobici od prodaje zemljišta i građevinskih objekata se knjiže direktno u korist ostalih prihoda. Gubici po osnovu prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme terete ostale rashode.

Amortizacija građevinskih objekata obračunava se po proporcionalnom metodu primjenom amortizacionih stopa koje su određene tako da se nabavna vrijednost građevinskih objekata amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku vijeka upotrebe. Amortizacija sredstava aktiviranih u toku godine se obračunava kada se sredstva stave u upotrebu, odnosno počev od narednog mjeseca od datuma nabavke na nabavnu vrijednost.

Određivanje korisnog vijeka trajanja građevinskih objekata se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promjenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog vijeka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promjene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog vijeka trajanja.

Stopa amortizacije građevinskih objekata se kreće od 2,5% do 8% (31. decembar 2022. godine: 2,5% do 8%);

Postrojenja i oprema

Postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i gubitke usled obezvrijeđenja. Početno mjerenje postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrijednosti ili po cijeni koštanja. Nabavna vrijednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu. Izdaci za postrojenja i opremu se priznaju kao sredstvo ako i samo ako je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priticati u Društvo i ako se izdaci za to sredstvo mogu pouzdano mjeriti. Nabavke postrojenja i opreme tokom godine evidentirane su po nabavnoj vrijednosti koju čini faktura dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira vrijednosti po kojima je prikazana materijalna imovina Društva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvrijeđeno, nadoknativ iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrijeđenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrijednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrijednosti, koju predstavlja vrijednost veća od neto prodajne vrijednosti i vrijednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvrijeđenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Postrojenja i oprema (nastavak)

Dobici od prodaje postrojenja i opreme se knjiže direktno u korist ostalih prihoda. Gubici po osnovu prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme terete ostale rashode.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se po proporcionalnom metodu primjenom amortizacionih stopa koje su određene tako da se nabavna vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku vijeka upotrebe. Amortizacija sredstava aktiviranih u toku godine se obračunava kada se sredstva stave u upotrebu, odnosno počev od narednog mjeseca od datuma nabavke na nabavnu vrijednost.

Stopa amortizacije za opremu se kreće od 6,67% do 20% (31. decembar 2022. godine: 6,67% do 20%);

Određivanje korisnog vijeka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promjenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog vijeka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promjene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog vijeka trajanja.

3.7. Lizing

Društvo prilikom sklapanja ugovora procjenjuje da li ugovor sadrži komponentu lizinga u skladu sa zahtjevima MSFI 16 - Lizing.

Društvo priznaje imovinu s pravom korišćenja i pripadajuću obavezu zakupa za sve ugovore o zakupu, osim za kratkoročni zakup (definisan kao zakup sa rokom do 12 mjeseci) i zakupe imovine male vrijednosti (poput tableta i ličnih računara, sitnica kancelarijskog namještaja i telefona). Za ove zakupe Društvo priznaje iznos plaćanja za zakup kao operativni trošak linearno, tokom trajanja zakupa, osim ako druga sistematična osnova bolje odslikava vremenski obrazac u kojem se koriste benefiti imovine u zakupu.

Obaveza za zakup se inicijalno mjeri po sadašnjoj vrijednosti rata zakupa koje nisu plaćene na dan početka lizinga, diskontovane korišćenjem stope definisane zakupom. Ako se ta stopa ne može lako utvrditi, Društvo koristi inkrementalnu kamatnu stopu pozajmljivanja.

Rate zakupa uključene u mjerenje obaveza po osnovu lizinga obuhvataju:

- fiksna plaćanja po osnovu zakupa umanjena za sve podsticaje za zakup;
- varijabilna plaćanja po osnovu zakupa koja zavise od indeksa ili stope, inicijalno mjerene indeksom ili stopom na dan početka priznavanja lizinga;
- iznos za koji se očekuje da će zakupac platiti u okviru garancija za rezidualnu vrijednost;
- iznos opcije otkupa sredstva, ukoliko je izvjesno da će zakupac tu opciju koristiti;
- plaćanje po osnovu penala za raskid ugovora o zakupu, ukoliko je izvjesno da će opcija za raskid ugovora biti iskorišćena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.7. Lizing (nastavak)**

Obaveza za zakup se naknadno mjeri povećanjem knjigovodstvene vrijednosti kako bi se prikazao iznos kamate na obavezu zakupa (korišćenjem metode efektivne kamate) i smanjenjem knjigovodstvene vrijednosti kako bi se prikazao iznos izvršenih plaćanja po zakupa.

Sredstva sa pravom korišćenja obuhvataju početno mjerenje odgovarajuće obaveze zakupa, plaćanja zakupa izvršena na dan ili pre početka lizinga, umanjena za primljene podsticaje za zakup i bilo koje početne direktne troškove. Ova sredstva se naknadno omjeravaju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i eventualne gubitke po osnovu obezvređenja.

Sredstva sa pravom korišćenja amortizuju se tokom kraćeg perioda od perioda zakupa ili korisnog vijeka osnovnog sredstva. Ako se ugovorom o zakupu prenosi vlasništvo nad osnovnim sredstvom ili Društvo očekuje da iskoristi opciju kupovine, data sredstva sa pravom korišćenja amortizuju se tokom korisnog veka trajanja osnovnog sredstva. Amortizacija počinje na dan početka zakupa.

Promjenljive zakupnine koje ne zavise od indeksa ili stope nisu uključene u mjerenje obaveza zakupa i sredstava sa pravom korišćenja. Data plaćanja se priznaju kao trošak u periodu u kojem dođe do događaja koji za posledicu ima takvo plaćanje.

Društvo je odabralo modifikovani retrospektivni pristup za primjenu MSFI 16 u skladu sa paragrafom C5(b) i C8(b)(ii) standarda. Stoga Društvo nije korigovalo uporedne podatke, već je odmjerilo sredstva sa pravom korišćenja u iznosu koji jednak iznosu obaveza po osnovu lizinga na dan 1. januar 2023. godine.

3.8. Amortizacija

Amortizacija građevinskih objekata, postrojenja i opreme se obračunava na nabavnu odnosno procijenjenu vrijednost umanjenu za procijenjeni iznos rezidualnog ostatka, kao i na nekretnine, postrojenja i opremu stavljenu u upotrebu tokom perioda, primjenom proporcionalnog metoda.

Obračun amortizacije građevinskih objekata, opreme i nematerijalnih ulaganja počinje u trenutku kada sredstva postanu raspoloživa za korišćenje odnosno nalaze se na lokaciji i u stanju neophodnom za korišćenje na način utvrđen od strane rukovodstva.

Amortizacija prestaje da se obračunava na dan kada se sredstva klasifikuju kao raspoloživa za prodaju, ili na dan kada se sredstva isknjiže, zavisno od toga koji je od ta dva dana raniji.

Obračun amortizacije ne prestaje ukoliko je sredstvo neiskorišćeno ili povučeno iz aktivnog korišćenja (ali nije rashodovano niti namijenjeno prodaji), osim ukoliko je sredstvo potpuno amortizovano.

Procijenjeni korisni vijek upotrebe pojedinih grupa postrojenja i opreme, koji je služio kao osnova za obračun amortizacije i osnovne godišnje stope amortizacije primijenjene tokom 2023. i 2022. godine su:

<u>Glavne grupe nekretnina, postrojenja i opreme</u>	<u>Korisni vijek trajanja</u>	<u>Stopa amortizacije (%)</u>
Oprema vodoprivrede i elektroprivrede	8,0–12,0	8,33–12,50
Oprema za vršenje osnovne djelatnosti	7,0–15,0	6,70–14,30
Oprema za ugostiteljstvo	5,0–10,0	10,00–20,00
Oprema za saobraćaj i veze	7,0–15,0	6,70–14,30
Oprema za uređenje i održavanje	3,0–8,0	12,50–33,30
Specijalni i univerzalni alati	5,0–8,0	12,50–20,00
Automobili	6,45-7,0	14,30–15,50

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.8. Amortizacija (nastavak)**

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list RCG“, br. 65/01, 12/02, 80/04, „Sl. list CG“ br. 40/08, br. 86/09, br. 40/11, br. 14/12, br. 61/13, br. 55/16, 146/21, 152/22, 28/23, i br. 125/23) metod obračuna amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od metoda obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Naime, amortizacija građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za sva ostala postrojenja i opremu primjenom regresivnog metoda za cijelu godinu, bez obzira na datum aktivacije.

3.9. Obezvrjeđenje imovine

Na svaki datum iskaza o finansijskoj poziciji Društvo preispituje knjigovodstvene iznose svoje materijalne imovine da bi utvrdilo postoje li nagovještaji da je došlo do gubitaka usljed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo. Ako je procijenjeni nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos toga sredstva (ili jedinice koja generiše novac) umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investiciona nekretnina koja je iskazana po revalorizovanom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generiše novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generiše novac) usljed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje usljed revalorizacije.

3.10. Zalihe

Zalihe su sredstva koja su u procesu proizvodnje namijenjena za prodaju ili u obliku materijala ili pomoćnih sredstava se troše u procesu proizvodnje ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: a) osnovni i pomoćni materijal, koji će biti iskorišćen u procesu proizvodnje ili prilikom pružanja usluga, b) nedovršene proizvodnje koja je u toku, c) gotove proizvode koje je proizvelo preduzeće i d) alat i inventar. Zalihe materijala, nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i robe računovodstveno se obuhvataju u skladu sa MRS 2 Zalihe.

Zalihe materijala koje se nabavljaju od dobavljača mjere se po nabavnoj vrijednosti ili po neto prodajnoj vrijednosti zavisno od toga koja je niža.

Nabavna vrijednost uključuje vrijednost po fakturi dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Troškovi nabavke materijala obuhvataju nabavnu cijenu, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje preduzeće može naknadno da povрати od poreskih vlasti kao što je PDV koji se može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.10. Zalihe (nastavak)**

Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Obračun izlaza zaliha materijala vrši se po prosječnim nabavnim cijenama.

Obračun ulaza i izlaza (utroška) zaliha materijala vrši se po prosječnim ponderisanim cijenama.

Alat i sitan inventar kao stalno sredstvo priznaju se i podliježu amortizaciji sredstva alata i sitnog inventara čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana, i čija nabavna vrijednost prelazi EUR 300. Sredstva alata i inventara koja ne zadovoljavaju uslove iz stava 1. ovog člana iskazuju se kao obrtna sredstva (zalihe) i otpisuju se u cijelosti stavljanjem u upotrebu.

Rezervni djelovi, kao stalno sredstvo priznaju se rezervni djelovi čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana, kao i čija je nabavna vrijednost prelazi EUR 300.

Takvi rezervni djelovi uvećavaju knjigovodstvenu vrijednost sredstva na koji se ugrađuju.

Rezervni djelovi koji ne zadovoljavaju uslove iz stava 1. ovog člana njihovom ugradnjom iskazuju se kao trošak poslovanja. Vrijednost proizvodnje u toku i gotovih proizvoda uključuje sve direktne troškove proizvodnje kao i odgovarajući dio opštih troškova pogonske režije. Terećenjem ostalih rashoda vrši se obezvrjeđenje zaliha u slučajevima kada se ocijeni da je potrebno svesti vrijednost zaliha na njihovu neto ostvarivu vrijednost. Oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se u potpunosti otpisuju.

3.11. Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznavanja.

Metod efektivne kamatne stope

Metod efektivne kamatne stope je metod izračunavanja cijene amortizacije finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza i alokacije prihoda po osnovu kamate ili rashoda po osnovu kamate na odgovarajuće vremenske periode. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjena buduća gotovinska plaćanja ili prilive (uključujući sve plaćene ili primljene naknade koja čini sastavni dio efektivne kamatne stope, troškova transakcije ili ostale premije ili popuste) tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta ili, tamo gdje je to izvodljivo, kraćeg perioda na sadašnju vrijednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Potraživanja iz poslovnih odnosa

Potraživanja iz poslovnih odnosa i ostala potraživanja sa fiksnim ili utvrdivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu mjere se po amortizovanom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope umanjen za umanjenje vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Finansijska imovina se evaluira sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na datum sastavljanja finansijskih iskaza. Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni buduću novčani tokovi su umanjeni.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE**31. decembar 2023. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)**

Objektivni dokaz umanjenja finansijske imovine može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica; ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju; ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja od kupaca umanjuje se upotrebom računa umanjenja vrijednosti.

Ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja smanji i smanjenje se objektivno može povezati sa događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se ispravlja kroz iskaz o ukupnom rezultatu u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizovani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljeno.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu, ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina

U iskazu o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se gotovina u blagajni Društva, novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka i novčana sredstva oročena kod poslovnih banaka na period do tri mjeseca.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se inicijalno mjere po nominalnoj vrijednosti, koja predstavlja vrijednost primljene naknade, odnosno očekivanog odliva ekonomskih koristi potrebnog za izmirenje obaveze, umanjenoj za sve troškove transakcija. Finansijske obaveze se naknadno odmjeravaju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, pri čemu se rashod od kamata priznaje kao efektivni prinos.

Metod efektivne kamatne stope je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskih obaveza i alokacije rashoda po osnovu kamate na odgovarajuće vremenske periode. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjena buduća gotovinska plaćanja tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta ili, tamo gdje je to izvodljivo, kraćeg perioda na sadašnju vrijednost finansijskih obaveza.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Društvo isknižava finansijske obaveze, kada i samo kada su obaveze Društva izmirene, otpisane ili istekle.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.12. Dugoročna rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva**

Dugoročno rezervisanje priznaje se kada:

- Društvo ima obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja,
- je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveza, i
- iznos obaveza može pouzdano da se procijeni.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE**31. decembar 2023. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.12. Dugoročna rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva (nastavak)**

Ukoliko nijesu ispunjeni ovi uslovi rezervisanje se ne priznaje. Dugoročna rezervisanja obuhvataju rezervisanja za penzije i ostala dugoročna rezervisanja za pokriće obaveza (pravnih ili stvarnih), nastalih kao rezultat prošlih događaja, za koje je vjerovatno da će izazvati odliv resursa koji sadrži ekonomske koristi, radi njihovog izmirenja i koji se mogu pouzdano procijeniti (npr. sporovi u toku). Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike prate se po vrstama, a njihovo smanjenje, odnosno ukidanje vrši se u korist prihoda. Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke. Mjerenje rezervisanja vrši se u iznosu koji je priznat kao rezervisanje i on predstavlja najbolju procjenu izdatka koji je potreban za izmirenje sadašnje obaveze na dan iskaza o finansijskoj poziciji. Rezervisanja se ispituju na dan svakog iskaza o finansijskoj poziciji i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ako više nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveze, rezervisanje se ukida. Tamo gdje je učinak vremenske vrijednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrijednost izdataka za koje se očekuje da će biti potreban za izmirenje obaveze. Zbog vremenske vrijednosti novca, rezervisanja u vezi sa odlivima koji nastaju odmah posle dana iskaza o finansijskoj poziciji štetnija su od onih gdje odlivi gotovine u istom iznosu nastaju kasnije. Rezervisanja se, dakle, diskontuju, tamo gdje je učinak značajan. Diskontna stopa je stopa prije oporezivanja koja odražava tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i rizika specifičnih za obavezu. Diskontna stopa ne odražava rizike za koje su procjene budućih tokova gotovine korigovane. Kad nastane izdatak po osnovu obaveza za koje je izvršeno rezervisanje, stvarni izdaci se ne priznaju kao rashod, već se vrši ukidanje prethodno izvršenog rezervisanja. Ako više nije vjerovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi potreban za izmirenje obaveza, rezervisanje se ukida.

Za potrebe procjene rezervisanja za sudske sporove obavezuje se pravna služba da na zahtjev finansijskog direktora pruži računovodstvu neophodne podatke.

Za potrebe procjene rezervisanja za garancije obavezuje se tehnička služba da na zahtjev finansijskog direktora pruži računovodstvu neophodne podatke. Navedeno pravilo se odnosi i za druge vrste rezervisanja.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim iskazima. Potencijalne obaveze se objelodanjuju u napomenama uz finansijske izvještaje, osim ako je vjerovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Društvo ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izvještajima. Potencijalna sredstva se objelodanjuju u napomenama uz finansijske izvještaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi vjerovatan.

3.13. Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U noj Gori ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u priloženim finansijskim iskazima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

Fer vrijednost zemljišta i građevinskih objekata je određena od strane sertifikovanih procjenitelja u prethodnim godinama. Po hijerarhiji fer vrijednosti, zemljište je svrstano u nivo 2, a građevinski objekti u nivo 3.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Pravična (fer) vrijednost (nastavak)

Tehnike procjene i značajni neuočljivi inputi korišćeni u utvrđivanju promjena u fer vrijednosti zemljišta, nekretnina i opreme, kao i međusobni odnosi između glavnih neuočljivih inputa i fer vrednosti, su dati u donjoj tabeli:

Korišćenje tehnike procjene	Značajni neuočljivi inputi	Međusobni odnosi između glavnih neuočljivih inputa i fer vrijednosti
Zemljište Komparativni pristup (metoda) ili metoda upoređivanja, polazi od pretpostavke da nepokretnost ne vrijedi više od prosječne vrijednosti nepokretnosti istih karakteristika i na istoj lokaciji. Ključni preduslov za primjenu ove metode jeste dovoljan broj pouzdanih i ažurnih tržišnih informacija za uporedive nepokretnosti u zavisnosti od lokacije, opremljenosti i mogućnosti upotrebe na određenom tržištu. U slučaju kada postoji mali broj transakcija koje su obavljene na nekoj ili sličnoj lokaciji, mogu se koristiti i informacije o ponudi nepokretnosti koje su javno dostupne i koje se mogu dokumentovati.	Nije primjenljivo, Nivo 2	Nije primjenljivo, Nivo 2
Nepokretnosti Troškovna metoda odnosno metoda troškova zamjene. Kada nema podataka o uporedivim transakcijama ili ponudama sličnih nepokretnosti ili nema stvarnog ili potencijalnog prihoda koji bi vlasnik nepokretnosti uživao koristi se Troškovna metoda odnosno metoda troškova zamjene. Takođe, troškovni pristup se prvenstveno koristi za procjenu specijalizovanih nepokretnosti koje se rijetko ili nikada ne prodaju na tržištu, osim kroz prodaju privrednih subjekata ili subjekata čiji su dio.	Primijenjena metodologija je data korigovanom troškovnom metodom na način što je pretpostavljena utvrđena vrijednost novih objekata umanjena za vrijednosti amortizacije i održavanja. -Umanjenje za amortizaciju u opsegu od 2.8% do 25.80% -Umanjenje za održavanje u opsegu od 3% do 18%.	Procijenjena fer vrijednost bi se povećala ukoliko bi se: - Procijenjeni troškovi izgradnje povećali - Korekcija za vrijednost održavanja umanjila - Smanjila korekcija za vrijednost amortizacije

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE**31. decembar 2023. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****3.13. Pravična (fer) vrijednost (nastavak)**

U toku perioda, nije došlo do promjene tehnika procjene.

Procjena fer vrijednosti je zasnovana najvećim i najboljim iskorišćenjem gornjih stavki, koje se ne razlikuju od njihove trenutne upotrebe.

Usklađivanje početnog i krajnjeg stanja fer vrijednosti nepokretnosti za 2023 godinu je dato u donjoj tabeli.

Zemljište i građevinski objekti su iskazani po revalorizovanoj vrijednosti na dan 31.decembra 2023. godine u skladu sa procjenom od strane eksternih nezavisnih kvalifikacionih procjenitelja.

3.14. Primanja zaposlenih*Otpremnine i jubilarne nagrade*

Društvo obezbjeđuje otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Obaveze po osnovu otpremnina prilikom odlaska u penziju i po osnovu jubilarnih nagrada se procjenjuju na godišnjem nivou od strane nezavisnih, kvalifikovanih, aktuara, primjenom metode projektovane kreditne jedinice. Aktuarski dobici i gubici koji proističu iz obračuna, evidentiraju se na teret ili u korist iskaza o ukupnom rezultatu perioda u kome su nastali.

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu akumuliranih neiskorišćenih prava na dan izvještavanja, za koja se očekuje da će biti iskorišćena u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

3.14. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja u skladu sa MRS 23 Troškovi pozajmljivanja, priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali, osim u mjeri u kojoj su kapitalizovani.

Kamata i ostali troškovi pozajmljivanja direktno pripisani sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojim je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za upotrebu), kapitalizuju se kao dio nabavne vrijednosti ili cijene koštanja tog sredstva.

Kapitalizacija kamate i drugih troškova pozajmljivanja vrši se u skladu sa MRS 23-Troškovi pozajmljivanja. Samo troškovi pozajmljivanja koji su nastali u periodu od početka ulaganja u sredstvo koje se kvalifikuje do završetka svih aktivnosti potrebnih za njegovu upotrebu ili prodaju, mogu da se uključe u nabavnu vrijednost tog sredstva. Troškovi pozajmljivanja nastali prije i posle perioda kapitalizacije priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

4. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene obezvrjeđenja zaliha, procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, procjene korisnog vijeka upotrebe opreme i ostalih rezervisanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2023. godine

4. Korišćenje procjenjivanja (nastavak)

Amortizacija i stopa amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije su zasnovane na projektovanom ekonomskom vijeku trajanja građevinskih objekata, opreme i nematerijalnih ulaganja. Jednom godišnje Društvo procjenjuje ekonomski vijek na osnovu trenutnih predviđanja.

Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti je obračunata za sumnjiva i sporna potraživanja, na osnovu procijenjenih gubitaka usled nemogućnosti kupaca da ispune neophodne obaveze. Procjena je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnim sposobnostima kupaca i promjenama u uslovima prodaje, prilikom utvrđivanja adekvatnosti ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i rezultujućim budućim naplatama. Rukovodstvo vjeruje da nije potrebna dodatna ispravka vrijednosti potraživanja.

Rezervisanja

Rezervisanja su u značajnoj mjeri podložna procjenama. Društvo procjenjuje vjerovatnoću da se neželjeni slučajevi mogu dogoditi kao rezultat prošlih događaja i, ukoliko se vjerovatnoća procjenjuje na više od 50%, Društvo formira rezervisanje za ukupan iznos obaveze. Društvo poštuje načelo opreznosti prilikom procjene, s obzirom da postoji velika doza neizvjesnosti, u određenim slučajevima stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena.

5. PRIHODI OD PRODAJE

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Prihodi od prodaje robe:		
- povezanim pravnim licima u inostranstvu (napomena 21)	6.949.714	6.613.188
- pravnim licima u zemlji	11	
- ostalim pravnim licima u inostranstvu	40.692	28.557
	<u>6.990.417</u>	<u>6.641.745</u>

Struktura prodaje gotovih proizvoda i usluga svakog geografskog segmenta prikazana je u pregledu koji slijedi:

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Japan	163.905	287.895
Njemačka	6.785.809	6.179.970
Velika Britanija	-	145.323
Czech Republic	-	-
Ostalo	40.703	28.557
	<u>6.990.417</u>	<u>6.641.745</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

6. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Prihodi po osnovu izrade alata, i rezervnih djelova	21.986	26.390
Prihod od zakupnina	12.000	12.000
Prihodi od refundacije za bolovanje	26.269	19.073
Ostali poslovni prihodi	8.924	29.889
Prihodi od prodatih materijala	14.690	59.822
Prihodi od prodaje otpada	15.854	19.350
Viškovi materijala po popisu, OS	41.979	22.569
Prihodi od prodaje OS	5.000	2.470
Prihodi od prodaje alata	1.516	-
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja	4.353	4.956
Prihodi od usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	51.263	-
Prihodi od usklađivanja vrijednosti zaliha gotovih proizvoda	83.921	-
Prihodi iz ranijih godina	167	12.285
	287.922	208.804

7. TROŠKOVI MATERIJALA

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Troškovi sirovina i materijala za izradu	2.160.569	2.104.710
Troškovi reznih alata	128.600	115.193
Troškovi goriva i električne energije	246.928	246.774
Troškovi rezervnih djelova	111.439	90.362
Otpis alata i sitnog inventara u upotrebi	179.898	286.781
Troškovi materijala za pakovanje	298.751	315.247
Troškovi kancelarijskog materijala	4.843	4.667
Troškovi ostalog materijala	90.940	279.711
	3.221.968	3.443.445

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

8. OSTALI TROŠKOVI POSLOVANJA (AMORTIZACIJE, REZERVISANJA, OSTALI POSLOVNI RASHODI)

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022
Troškovi amortizacije		
- materijalne imovine (napomena 14)	533.886	552.519
- nematerijalne imovine	499	638
	<u>534.385</u>	<u>553.157</u>
Troškovi rezervisanja		
- za beneficije zaposlenih (napomena 19)	17.084	5.465
	<u>17.084</u>	<u>5.465</u>
Ostali poslovni rashodi	948.500	1.121.212
	<u>1.499.969</u>	<u>1.679.834</u>
Ostali poslovni rashodi :		

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Royalty troškovi	209.713	199.252
Troškovi transportnih usluga gotove robe	169.698	165.446
Ostali poslovni rashodi	191.127	302.840
Troškovi kvaliteta gotove robe – reklamacija	22.037	29.257
Troškovi carina i provizija – izvoz	11.925	16.312
Troškovi poreza na imovinu	57.091	57.908
Troškovi osiguranja	41.848	49.327
Eksterne proizvodne usluge	29.293	31.621
Izdaci za menadžment doprinose	34.352	37.644
Troškovi intelektualnih usluga	74.346	79.368
Troškovi obezbjeđenja i održavanja	49.056	54.266
Troškovi platnog prometa	24.040	26.305
Troškovi usluga održavanja	20.663	60.855
Troškovi zaštite na radu	6.434	5.413
Troškovi PTT	6.877	5.398
	<u>948.500</u>	<u>1.121.212</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2023. godine

9. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Troškovi neto zarada, naknada zarada i lični rashodi	1.897.008	1.676.488
Troškovi poreza i doprinosa	633.080	1.043.467
Troškovi poreza	155.225	129.153
Troškovi doprinosa za penzije	429.340	414.552
Troškovi doprinosa	48.515	499.762
	<u>2.530.088</u>	<u>2.719.915</u>

9.1 RASHODI PO OSNOVU VRIJEDNOSNOG USKLAĐIVANJA IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja opreme (napomena 14)	66.635	-
Ostalo	-	-
Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtno imovine	39.411	169.140
	<u>106.046</u>	<u>169.140</u>

10. OSTALI PRIHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZAŠTITE

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	13.341	15.122
Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	4.112	16.939
	<u>17.453</u>	<u>32.061</u>

11. RASHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA, I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZAŠTITE

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	102.384	27.901
Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima	177.802	34.508
Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	5.997	9.951
	<u>286.183</u>	<u>72.360</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

12. ODLOŽENE PORESKI PRIHOD/RASHOD

a) Porez na dobitak

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
Odloženi poreski prihod/(rashod)	(510.048)	75.192
	<u>(510.048)</u>	<u>75.192</u>

b) Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda rezultata poslovanja prije oprezivanja i propisne poreske stope Porez na dobitak

Usaglašavanje poreza na dobit po finansijskim iskazima i poreza na dobitak po poreskom bilansu za 2023. godinu prikazano je u sledećem pregledu:

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembra 2023.	31. decembra 2022.
Gubitak prije oporezivanja	(1.104.074)	(1.136.475)
Poreska stopa 15%	(165.611)	(170.471)
Poreski efekat odloženog poreza	510.048	(75.192)
Nepriznati poreski krediti na ime prenosa gubitka tekućeg perioda	165.611	170.471
	<u>(510.048)</u>	<u>75.192</u>

Po osnovu Zakona o porezu na dobit, stope poreza na dobit pravnih lica su progresivne. Stope poreza na iznos oporezive dobiti iznose: 1) do 100.000,00 eura 9%; 2) od 100.000,01 eura do 1.500.000,00 eura: 9.000,00 eura + 12% na iznos preko 100.000,01 eura; 3) preko 1.500.000,01 eura: 177.000,00 eura + 15% na iznos preko 1.500.000,01 eura.

c) Odložene poreske obaveze

Odložene poreske obaveze odnose se na privremene razlike između osnovice po kojoj se nematerijalna ulaganja, nekretnine i oprema priznaju u poreskom bilansu i iznosa po kojima su ta sredstva iskazana u finansijskim iskazima Društva.

(Iznosi u EUR)	Stanje na dan 1. januar	Povećanja/ (smanjenja) preko iskaza u ukupnom rezultatu	Stanje na dan 31. decembar
2022. godina:			
Odložene poreske obaveze koje se odnose na Privremene razlike na nematerijalnim ulaganjima, nekretninama i opremi	1.336.710	(75.192)	1.261.518
Stanje, 31. decembra 2022. godine	<u>1.336.710</u>	<u>(75.192)</u>	<u>1.261.518</u>
2023. godina:			
Odložene poreske obaveze koje se odnose na Privremene razlike na nematerijalnim ulaganjima, nekretninama i opremi	1.261.518	510.048	1.771.566
Stanje, 31. decembra 2023. godine	<u>1.261.518</u>	<u>510.048</u>	<u>1.771.566</u>

Obračunati odloženi porez koji se iskazuje na konto rashoda iznosi 487.605 Eura.

Obračunati odloženi porez po osnovu revalorizacionih rezervi iznosi 22.443 Eura.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2023. godine

13. ZARADA PO AKCIJI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Rezultat prije oporezivanja	(1.104.074)	(1.136.475)
Neto sveobuhvatni rezultat	(1.464.501)	(1.061.282)
Ponderisani prosječni broj akcija	13.349.329	13.349.329
Zarada po akciji	(0,1097)	(0,0795)

14. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	(Iznos u EUR)				
	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema, alat i inventar	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna / procijenjena vrijednost					
Stanje 1. januara 2022. godine	5.138.314	6.743.058	7.364.765	294.701	19.540.838
Povećanje	-	-	246.071	386.336	632.407
Prenos sa investicija	-	-	-	(246.071)	(246.071)
Smanjenje	-	-	(3.886)	-	(3.886)
Stanje 31. decembra 2022. godine	5.138.314	6.743.058	7.606.950	434.966	19.923.288
Nabavna / procijenjena vrijednost					
Stanje 1. januara 2023. godine	5.138.314	6.743.058	7.606.950	434.966	19.923.288
Povećanje	-	-	-	130.222	130.222
Prenos sa investicija	-	227.100	273.441	(500.541)	-
Efekat procjene	321.186	(492.555)	(544.347)	-	(715.716)
Prodaja	-	-	(20.620)	-	(20.620)
Stanje, 31. decembra 2023. godine	5.459.500	6.477.603	7.315.424	64.647	19.317.174
Ispravka vrijednosti					
Stanje 1. januara 2022 godine	-	-	3.573.898	-	3.573.898
Amortizacija (napomena 8)	-	184.707	367.812	-	552.519
Smanjenje(prodaja)	-	-	(3.828)	-	(3.828)
Stanje 31.decembra 2022. godine	-	184.707	3.937.882	-	4.122.589
Ispravka vrijednosti					
Stanje, 1. januara 2023. godine	-	184.707	3.937.882	-	4.122.589
Amortizacija (napomena 8)	-	187.546	346.341	-	533.887
Efekat procjene	-	(372.253)	(477.777)	-	(850.030)
Smanjenje (prodaja)	-	-	(18.558)	-	(18.558)
Stanje, 31.decembra 2023. godine	-	0.00	3.787.888	-	3.787.888

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

14. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Sadašnja vrijednost

31. decembra 2022. godine	<u>5.138.314</u>	<u>6.558.351</u>	<u>3.669.068</u>	<u>434.966</u>	<u>15.800.699</u>
31. decembra 2023. godine	<u>5.459.000</u>	<u>6.477.603</u>	<u>3.527.536</u>	<u>64.647</u>	<u>15.529.286</u>

Društvo je na dan 31. decembra 2023. godine izvršilo procjenu opreme u svrhu finansijskog izvještavanja. Po osnovu izvršene procjene Društvo je formiralo revalorizacione rezerve i za isti iznos uvećalo vrijednost osnovnih sredstava. Ukupno formirane revalorizacione rezerve za zemljište i građevinske objekte, umanjene za iznos odloženog poreza, iznose EUR 863.397. Dodatno, po osnovu izvršene procjene opreme Društvo je priznalo umanjjenje neto sadašnje vrijednosti opreme u iznosu od EUR 736.220 (napomena 9.1).

15. ZALIHE

	<u>31. decembar 2023.</u>	<u>31. decembar 2022.</u>
		(Iznosi u EUR)
Materijal	1.343.278	1.677.457
Rezervni djelovi	572.191	566.294
Gorivo i mazivo	17.690	17.954
Ambalaža	137.549	81.527
Alat i inventar	<u>433.684</u>	<u>431.842</u>
	2.504.392	2.775.074
Gotovi proizvodi:		
- kuglični i drugi ležajevi	381.901	1.168.660
Nedovršena proizvodnja u toku:		
- kuglični ležajevi	341.569	84.987
Materijal na putu	<u>221.762</u>	<u>192.251</u>
	<u>3.227.862</u>	<u>4.028.721</u>
Ispravka vrijednosti:		
- zaliha materijala	(701.997)	(691.740)
- gotovih proizvoda	<u>(144.165)</u>	<u>(201.932)</u>
	(846.162)	(893.672)
Dati avansi	<u>28.735</u>	<u>33.360</u>
	<u>2.410.435</u>	<u>3.168.409</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2023. godine

15. ZALIHE (nastavak)

Kretanja na ispravci vrijednosti zaliha u toku 2022. i 2023. godine prikazana su u sledećem pregledu:

	31. decembar 2023.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2022.
IV zaliha materijala, alata i rezervnih delova		
Stanje na početku godine	691.740	598.286
Obezvredenje tokom godine	10.257	93.454
Stanje na kraju godine	<u>701.997</u>	<u>691.740</u>
		(Iznosi u EUR)
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
IV zaliha gotovih proizvoda		
Stanje na početku godine	201.932	126.246
Obezvredenje tokom godine	(57.767)	75.686
Stanje na kraju godine	<u>144.165</u>	<u>201.932</u>

16. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2023.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2022.
Potraživanja po osnovu prodaje:		
- matično i zavisna pravna lica (Napomena 21)	5.749	48.785
- ostala povezana lica (Napomena 21)	1.375.252	829.043
- kupci	<u>3.374</u>	<u>2.587</u>
Ostala potraživanja:		
- za više plaćen porez na dobit	304	304
- po osnovu poreza na dodatu vrijednost	<u>99.970</u>	<u>96.108</u>
- ostala nepomenuta potraživanja	<u>90.010</u>	<u>97.933</u>
	<u>1.574.659</u>	<u>1.074.760</u>

Kretanja na ispravci vrijednosti potraživanja iz poslovnih odnosa u toku 2023. i 2022. godine prikazana su u sledećem pregledu:

	31. decembar 2023.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2022.
Stanje na početku godine	3.000	5.260
Naplata u toku godine (napomena 12)	<u>-</u>	<u>-</u>
Stanje na kraju godine	<u>3.000</u>	<u>5.260</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

17. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

	31. decembar 2023.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2022.
Blagajna	95	151
Žiro računi	131.113	177.743
Devizni računi	910.864	1.173.523
	<u>1.042.072</u>	<u>1.351.417</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2023. godine

18. OSNOVNI KAPITAL

	Broj akcija	% učešća	31. decembar 2023.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2022.
<i>Akcije nominalne vrijednosti EUR 1,9819</i>				
Daido Metal Co Ltd. Nagoja	13.302.966	99.65%	26.365.181	26.365.181
Fizička lica	44.417	0.33%	88.030	88.030
Ostala pravna lica	1.946	0,02%	3.856	3.856
	<u>13.349.329</u>	<u>100.00%</u>	<u>26.457.068</u>	<u>26.457.068</u>
 <i>Akcije nominalne vrijednosti EUR 3,1737</i>				
Daido Metal Co Ltd. Nagoja	-	-	-	-
 <i>Akcije nominalne vrijednosti EUR 1,0000</i>				
Daido Metal Co Ltd. Nagoja	-	-	-	-
			<u>26.457.068</u>	<u>26.457.068</u>

Ukupna vrijednost upisanog akcijskog kapitala Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine iznosi EUR 26.457.068. Akcijski kapital u vlasništvu Daido Metal Co, Ltd, Nagoja Japan, čini 13.302.966 običnih akcija čija nominalna vrijednost iznosi EUR 1,9819.

Akcije Društva se ne kotiraju na drugim javnim berzama, izuzev na berzi u Crnoj Gori, na kojoj se obavlja ograničen promet. Tržišna vrijednost jedne akcije na dan 31. decembra 2023. godine iznosi EUR 3,10 (31. decembra 2022. godine: EUR 3,10).

19. DUGOROČNA REZERVISANJA

Rezervisanja za naknade zaposlenima sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu EUR 52.974 (31. decembra 2022. godine u iznosu EUR 44.093); izvršena su na osnovu sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova.

Tehničke osnove korišćene za obračunavanje sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata uključuju primjenu:

- komutativnih brojeva, izrađenih na osnovu izračunate vjerovatnoće doživljenja stanovništva ne Gore iz poslednjeg popisa stanovništva i
- godišnje kamatne stope od 2,875% za diskontovanje očekivanih budućih isplata zaposlenima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2023. godine

19. DUGOROČNA REZERVISANJA (nastavak)

	31. decembar 2023.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2022.
Dugoročna rezervisanja za beneficije zaposlenih		
- za otpremnine	40.922	28.844
- za jubilarne nagrade	12.052	15.249
	<u>52.974</u>	<u>44.093</u>

Kretanje na rezervisanjima za beneficije zaposlenih u toku 2023. i 2022. godine prikazano je u narednoj tabeli:

	31. decembar 2023.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2022.
Stanje na početku godine	44.093	45.834
Rezervisano u toku godine (napomena 8)	17.084	5.466
Ukidanje rezervisanja	(4.353)	(3.367)
Isplate u toku godine	(3.850)	(3.840)
	<u>52.974</u>	<u>44.093</u>

20. KRATKOROČNE OBAVEZE

I KRATKOROČNE OBAVEZE	31. decembar 2023.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2022.
<i>Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija</i>		
Bank of Tokyo - Mitsubishi UFJ (Holland) N.V.		
Vienna Branch	2.000.000	2.000.000
Mizuho bank, Japan	2.000.000	2.000.000
Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije - Daido Metal Co Ltd	3.000.000	3.000.000
	<u>7.000.000</u>	<u>7.000.000</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2023. godine

20. KRATKOROČNE OBAVEZE (nastavak)

Kratkoročni krediti u zemlji	Datum odobrenja	Rok trajanja	Kamatna stopa	31. decembar 2023.	(Iznosi u EUR)
					31. decembar 2022.
Mizuho Beč	12/23/2023	12 mjeseci	4.75%	2.000.000	2.000.000
MUFJ/MUFG Beč-Amsterdam	12/22/2023	12 mjeseci	4.95%	2.000.000	2.000.000
DMJ - Nagoya	3/17/2023	12 mjeseci	3.82%	1.000.000	1.000.000
DMJ- Nagoya	3/17/2023	12 mjeseci	4.252%	1.000.000	1.000.000
DMJ-Nagoya	12/13/2023	12 mjeseci	4.36%	1.000.000	1.000.000
				<u>7.000.000</u>	<u>7.000.000</u>

Kompanija ima zaključene sledeće ugovore o zajmovima:

1. MUFG Bank Europe N.V. Vienna Branch Austria

- povezano pravno lice na način da ima učešća u kapitalu matične kompanije
 - ugovor o kreditu je inicijalno zaključen 27. decembra 2014. godine, na period od godinu dana, a potom se kroz jednogodišnje Anekse ugovora produžavala obaveza po osnovu glavnice duga u iznosu EUR 2.000.000.
 - poslednji važeći Aneks sklopljen je 22. decembra 2023. godine, sa važenjem do 22. decembra 2024. godine
 - ugovorena godišnja kamatna stopa 4,75% /ukupna obaveza za kamata za 2023. godinu 91.656 eura.
- Dug po osnovu godišnje kamate se zatvara do datuma dospeljeća glavnice, ne postoji obaveza na 31.12.2023.
- obezbeđenje kredita putem Garancije DMJ, obračun nadoknade na kvartalnom nivou, obaveza po garanciji prema matičnoj kompaniji na 31.12.2023. iznosila je 1.022,22 eura

2. Mizuho Bank Europe, Vienna Branch, Austria

- povezano pravno lice na način da ima učešća u kapitalu matične kompanije
 - ugovor o kreditu je inicijalno zaključen 25. avgusta 2009. godine, na period od godinu dana, a potom se kroz jednogodišnje Anekse ugovora produžavala obaveza po osnovu glavnice duga u iznosu EUR 2.000.000
 - poslednji važeći Aneks sklopljen je 23. decembra 2023. godine, sa važenjem do 22. decembra 2024. godine
 - ugovorena godišnja kamatna stopa 4,95% /ukupna obaveza za kamatu za 2023. godinu EUR 86.147.
- Dug po osnovu godišnje kamate se zatvara do datuma dospeljeća glavnice, ne postoji obaveza na 31.12.2023.
- obezbeđenje kredita putem Garancije DMJ, obračun nadoknade na kvartalnom nivou, obaveza po garanciji prema matičnoj kompaniji na 31.12.2023. iznosila je 1.022,22 eura.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2023. godine**20. KRATKOROČNE OBAVEZE (nastavak)**

3. Daido Metal Co Ltd, Nagoya Japan
– matična kompanija

Ugovor iz Marta 2020

- ugovor o kreditu je inicijalno zaključen 18. marta 2020. godine, na period od godinu dana, a potom je kroz jednogodišnji Aneks ugovora produžena obaveza po osnovu glavnice duga u iznosu 1.000.000 eura
- poslednji važeći Aneks sklopljen je 15. marta 2024. godine, sa važenjem do 15. marta 2025. godine.
- ugovorena godišnja kamatna stopa 4,29%
- ukupna obračunata kamata za 2023. godinu EUR 31.731
- Dug po osnovu kamate se fakturiše kvartalno, obaveza po osnovu kamate na 31.12.2023. iznosi EUR 9.762,22
- nema obezbjeđenje kredita putem Garancije

Ugovor iz Marta 2022

- Dodatno zaduženje u iznosu od 1.000.000 eura, zaključeno je novim ugovorom dana 18. marta 2022. godine, po istim uslovima kao i prethodno zaduženje od 1.000.000 eura, sa važenjem do 17. marta 2023. godine.
- Poslednji važeći Aneks sklopljen je 15. marta 2024. godine, sa važenjem do 15. marta 2024. godine.
- ugovorena godišnja kamatna stopa 4,353%
- ukupna obračunata kamata za 2023. godinu EUR 38.654,27
- Dug po osnovu kamate se fakturiše kvartalno, obaveza po osnovu kamate na 31.12.2023. iznosi EUR 10.865,61
- nema obezbjeđenje kredita putem Garancije

Ugovor iz Decembra 2022

- Dodatno zaduženje u iznosu od 1.000.000 eura, zaključeno je novim ugovorom dana 13. decembra 2022. godine
- Poslednji važeći Aneks sklopljen je 12. decembra 2023. godine, sa važenjem do 12. decembra 2024. godine.
- ugovorena godišnja kamatna stopa 4,36 %,
- ukupna obračunata kamata za 2023. godinu EUR 31.999,44
- Dug po osnovu kamate se fakturiše kvartalno, obaveza po osnovu kamate na 31.12.2023. iznosi EUR 8.566,94
- nema obezbjeđenje kredita putem Garancije

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2023. godine

20. KRATKOROČNE OBAVEZE (nastavak)

II OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
-prema matičnom i zavisnim pravnim licima (Napomena 21)	413.612	382.132
- prema ostalim povezanim licima (Napomena 21)	3.694	1.768
Obaveze prema dobavljačima	<u>632.222</u>	<u>595.204</u>
	<u>1.049.528</u>	<u>979.104</u>
III Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Ostale kratkoročne obaveze	273.294	217.879
Obaveze po osnovu poreza na dobit	<u>4.379</u>	<u>1.218</u>
	<u>277.673</u>	<u>219.098</u>

Ostale kratkoročne obaveze koje su na dan 31. decembar 2023. godine prikazane u iznosu od 220.860 EUR (31. decembar 2022. godine: 217.879) se odnose na obaveze za zarade za decembar mjesec koje su isplaćene u januaru 2024. godine u iznosu od 220.860 EUR i ostale obaveze prema zaposlenima (31. decembar 2022. godine: 217.879 EUR).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2023. godine

21. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

	31. decembar 2023.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2022.
i) Potraživanja i dati avansi		
Daido Metal Co. Ltd. Nagoja, Japan	5.749	48.785
Daido Metal Europe – GMBH	1.375.252	829.042
	<u>1.381.001</u>	<u>877.827</u>
ii) Obaveze		
(napomena 21)		
Daido Metal Co. Ltd. Nagoja, Japan	413.612	382.132
Dyna Metal Co.ltd	-	1.768
Daido Metal Europe GMBH	3.694	-
	<u>417.306</u>	<u>383.900</u>
iii) Prihodi (napomena 5)		
Daido Metal Co. Ltd. Nagoja, Japan	163.906	287.895
Daido Metal Europe Limited, Velika Britanija	6.785.808	6.179.970
Daido Precision metal (Suzhou) Co ltd		145.323
	<u>6.949.714</u>	<u>6.613.188</u>
Više rukovodstvo Društva		
Troškovi ličnih primanja ključnog rukovodećeg osoblja	191.284	144.735
	<u>191.284</u>	<u>144.735</u>

22 . PORESKE RIZICI

Crna Gora trenutno ima više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na zarade, zajedno sa drugim porezima koji ne zavise od rezultata poslovanja. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE**31. decembar 2023. godine****22 . PORESKI RIZICI (nastavak)**

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj administraciji ne Gore („Sl. list RCG”, br. 65/01, 80/04, 29/05, „Sl. list CG”, br. 20/11, 28/12, 8/15, 47/17, 52/19, 145/21), period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina, što znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih poreskih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u noj Gori bude značajniji od poreskog rizika u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemima.

23 . SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. decembar 2023. protiv Društva se vode četiri sudska postupka sa neizvjesnim ishodom, međutim rukovodstvo Društva procjenjuje da vrijednost sporova nije materijalno značajan i smatra da neće nastati dodatne obaveze za Društvo po ovom osnovu i zbog toga nije izvršilo rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proizaći po okončanju sudskog spora.

24 . DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi valuta koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija iskaza o finansijskoj poziciji u EUR na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine bili su sledeći:

	31. decembar 2023.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2022.
USD	0.9050	0.9376
JPY	0.0064	0.0071
RSD	0.0085	0.0085

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

25. FINANSIJSKI INSTRUMENTI I CILJEVI UPRAVLJANJA RIZICIMA

Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala, a vlasnicima obezbijedi prinos na kapital. Struktura kapitala sastoji se od dugovanja, uključujući dugoročne kredite obrazložene u napomeni 21, kratkoročnih obaveza, gotovinskih ekvivalenata i gotovine, i akcijski kapital koji se pripisuje vlasnicima, ostali kapital, rezerve kao i akumulirani dobitak i gubitak. Lica koja kontrolišu finansije Društva ispituju strukturu kapitala na godišnjem nivou.

Pokazatelji zaduženosti sa stanjem na kraju godine bili su sljedeći:

(Iznosi u EUR)	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Zaduženost a)	7.000.000	7.000.000
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	1.042.072	1.351.417
Neto zaduženost	5.957.928	5.648.583
Kapital b)	10.391.200	11.855.701
Racio ukupnog dugovanja prema kapitalu	0,56	0,48

- a) Dugovanje se odnosi na dugoročne i kratkoročne finansijske obaveze.
 b) Kapital uključuje osnovni kapital, rezerve, neraspoređene gubitke i dobitke.

Kategorije finansijskih instrumenata

(Iznosi u EUR)	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Finansijska sredstva		
Potraživanja od kupaca	1.384.375	1.074.760
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	1.047.072	1.351.417
	2.431.447	2.426.177
Finansijske obaveze		
Kratkoročni krediti	7.000.000	7.000.000
Obaveze prema dobavljačima	1.049.528	1.198.205
	8.049.528	8.198.205

Osnovni finansijski instrumenti Društva su gotovinski ekvivalenti i gotovina, potraživanja, kao i kratkoročni zajmovi, obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze čija je osnovna namjena finansiranje tekućeg poslovanja Društva. U normalnim uslovima poslovanja, Društvo je izloženo niže navedenim rizicima.

Finansijski rizici

Finansijski rizici uključuju tržišni rizik (devizni i kamatni), kreditni rizik i rizik likvidnosti. Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbjegavaju smanjenjem izloženosti ovim rizicima. Društvo ne koristi nikakve finansijske instrumente kako bi izbjeglo uticaj finansijskih rizika na poslovanje iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano tržište takvih instrumenata u noj Gori.

Devizni rizik

Rukovodstvo Društva smatra da Društvo nije značajno izloženo riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, jer najveći dio poslovnih transakcija obavlja u lokalnoj valuti EUR.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

25. FINANSIJSKI INSTRUMENTI I CILJEVI UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

Tržišni rizik

U svom poslovanju Društvo nije izloženo finansijskim rizicima od promjene kamatnih stopa. Izloženost tržišnom riziku se sagledava preko analize senzitivnosti. Nije bilo značajnijih promjena u izloženosti tržišnom riziku, niti u načinu na koji Društvo upravlja ili mjeri taj rizik.

Rizik od promjene kamatnih stopa

Privredno društvo je izloženo riziku od promjene kamatnih stopa na sredstva i obaveze kod kojih je kamatna stopa varijabilna. Ovaj rizik zavisi od finansijskog tržišta te Društvo nema na raspolaganju instrumente kojima bi ublažilo njegov uticaj. Knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i obaveza na kraju posmatranog perioda data je u sljedećem pregledu:

(Iznosi u EUR)	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Finansijska sredstva		
<i>Nekamatonosna</i>		
Potraživanja od kupaca	1.384.374	1.074.760
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	1.047.072	1.351.417
	<u>2.431.446</u>	<u>2.426.177</u>
Finansijske obaveze		
<i>Nekamatonosna</i>		
Obaveze prema dobavljačima	1.049.528	1.198.205
	<u>1.049.528</u>	<u>1.198.205</u>
<i>Fiksna kamatna stopa</i>		
Kratkoročni krediti	7.000.000	7.000.000
	<u>7.000.000</u>	<u>7.000.000</u>
<i>Varijabilna kamatna stopa</i>		
Dugoročni krediti	-	-
Ostale dugoročne obaveze	-	-
Tekuće dospijeće dugoročnih kredita i lizinga	-	-
	<u>8.049.528</u>	<u>8.198.205</u>

S obzirom da Društvo nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Društva i tokovi gotovine u velikoj mjeri su nezavisni od promjena tržišnih kamatnih stopa.

Društvo nije izloženo riziku kamatnih stopa jer se finansijske obaveze odnose na ugovorene fiksne kamatne stope.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

25. FINANSIJSKI INSTRUMENTI I CILJEVI UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

Kreditni rizik

Upravljanje potraživanjima od kupaca

Društvo je izloženo kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak za Društvo. Izloženost Društva ovom riziku ograničena je na iznos potraživanja od kupaca na dan bilansa. Najznačajniji kupci – stanje potraživanja na dan 31. decembra 2023. godine predstavljeni su u sledećoj tabeli:

Naziv kupca	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Daido Metal Europe GMBH	1.375.252	829.043
Daido Metal Co LTD Nagoya	5.749	48.785
Daido Metal Czech SRO	-	-
Kupci u zemlji	6.374	7.657
Kupci u inostranstvu	-	190
Ispravka vrijednosti	(3.000)	(5.260)
	1.384.375	1.402.524

Struktura potraživanja od kupaca na dan 31. decembra 2023. godine prikazana je u tabeli koja slijedi:

(Iznosi u EUR)	Bruto izloženost	Ispravka	
		vrijednosti	Neto izloženost
Nedospjela potraživanja od kupaca	1.381.001	-	1.381.001
Dospjela, ispravljena potraživanja od kupaca	3.000	(3.000)	-
Dospjela, neispravljena potraživanja od kupaca	3.374		3.374
	1.387.375	(3.000)	1.384.375

Struktura potraživanja od kupaca na dan 31. decembra 2022. godine prikazana je u tabeli koja slijedi:

(Iznosi u EUR)	Bruto izloženost	Ispravka	
		vrijednosti	Neto izloženost
Nedospjela potraživanja od kupaca	877.828	-	877.828
Dospjela, ispravljena potraživanja od kupaca	5.260	(5.260)	-
Dospjela, neispravljena potraživanja od kupaca	2.587	-	2.587
	885.675	(5.260)	880.415

Nedospjela potraživanja od kupaca

Nedospjela potraživanja iskazana na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od EUR 1.381.001 najvećim dijelom se odnose na potraživanja od kupaca. Ova potraživanja dospjevaju u roku od 30, 60 ili 90 dana nakon datuma fakture, u zavisnosti od ugovorenih rokova plaćanja. Prosječno vrijeme naplate potraživanja u 2023. godini iznosi 58 dana (2022. godine: 60 dana).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

25. FINANSIJSKI INSTRUMENTI I CILJEVI UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

Kreditni rizik

Upravljanje potraživanjima od kupaca

Dospjela, ispravljena potraživanja od kupaca

Društvo je u prethodnim periodima obezvrijedilo potraživanja od kupaca za dospjela potraživanja u iznosu od EUR 6.374 za koja je Društvo utvrdilo da je došlo do promjene u kreditnoj sposobnosti komitenata i da potraživanja u navedenim iznosima neće biti naplaćena.

Dospjela, neispravljena potraživanja od kupaca

Društvo nije obezvrijedilo dospjela potraživanja iskazana na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od EUR 3.374 obzirom da nije utvrđena promjena u kreditnoj sposobnosti komitenata, te da rukovodstvo Društva smatra da će ukupna sadašnja vrijednost ovih potraživanja biti naplaćena.

Starosna struktura dospjelih, neispravljenih potraživanja predstavljena je u sljedećoj tabeli:

	(Iznosi u EUR)	
	<u>31. decembar 2023.</u>	<u>31. decembar 2022.</u>
Manje od 30 dana	-	1.550
31 - 90 dana	1.519	847
91 - 180 dana	1.855	190
181 - 365 dana	-	-
Preko 365 dana	-	-
	<u>3.374</u>	<u>2.587</u>

Upravljanje obavezama prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima na dan 31. decembra 2023. godine iskazane su u iznosu od EUR 1.049.528. Dobavljači ne zaračunavaju zateznu kamatu na dospjele obaveze, pri čemu Društvo dospjele obaveze prema dobavljačima, saglasno politici upravljanja finansijskim rizicima, izmiruje u ugovorenom roku. Prosječno vrijeme izmirenja obaveza prema dobavljačima u toku 2023. godine iznosi 78 dana (2022. godine: 125 dana).

Rizik likvidnosti

Konačna odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti je na rukovodstvu Društva koji su uspostavili odgovarajući sistem upravljanja za potrebe kratkoročnog, srednjoročnog i dugoročnog finansiranja privrednog društva kao i upravljanjem likvidnošću. Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve kontinuiranim, praćenjem planiranog i stvarnog novčanog toka, kao i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

25. FINANSIJSKI INSTRUMENTI I CILJEVI UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

Tabele rizika likvidnosti i kreditnog rizika

Sljedeće tabele prikazuju detalje preostalih ugovorenih dospijeća finansijskih sredstava. Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim tokovima gotovine nastalim na osnovu finansijskih sredstava na osnovu najranijeg datuma na koji će Društvo biti u mogućnosti da potraživanja naplati.

31. decembar 2022.						
(Iznosi u EUR)	Manje od mjesec dana	1-3 mjeseca	Od 3 mjeseca do jedne godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Nekamatonsna Fiksna kamatna stopa	513.868	371.807	-	-	-	885.675
	-	-	-	-	-	-
	513.868	371.807	-	-	-	885.675
31. decembar 2023.						
(Iznosi u EUR)	Manje od mjesec dana	1-3 mjeseca	Od 3 mjeseca do jedne godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Nekamatonsna Fiksna kamatna stopa	746.935	637.440	-	-	-	1.384.375
	-	-	-	-	-	-
	746.935	637.440	-	-	-	1.384.375

Sljedeće tabele prikazuju detalje preostalih ugovorenih dospijeća obaveza Društva. Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim tokovima gotovine nastalih na osnovu finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji će Društvo biti obavezno da takve obaveze namiri.

Dospijeća finansijskih obaveza

31. decembar 2022.						
(Iznosi u EUR)	Manje od mjesec dana	1-3 mjeseca	Od 3 mjeseca do jedne godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Nekamatonsna Fiksna kamatna stopa	772.477	383.900	-	14.084	30.009	1.200.470
Varijabilna kamatna stopa	-	-	7.041.828	-	-	7.041.828
Buduća kamata	-	-	-	-	-	-
	772.477	383.900	7.041.828	14.084	30.009	8.242.298

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2023. godine

25. FINANSIJSKI INSTRUMENTI I CILJEVI UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

Tabele rizika likvidnosti i kreditnog rizika (nastavak)

31. decembar 2023.

(Iznosi u EUR)	Manje od mjesec dana	1-3 mjeseca	Od 3	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
			mjeseca do jedne godine			
Nekamatonsna	609.537	383.900	-	16.571	39.520	1.049.528
Fiksna kamatna stopa	-	-	7.000.000	-	-	7.000.000
Varijabilna kamatna stopa	-	-	-	-	-	-
Buduća kamata	-	-	-	-	-	-
	<u>609.537</u>	<u>383.900</u>	<u>7.000.000</u>	<u>16.571</u>	<u>39.520</u>	<u>8.049.528</u>

Operativni rizici

Operativni rizici se odnose na rizik od prevara, kriminalnih radnji, neovlašćenih aktivnosti, grešaka, neefikasnosti IT sistema i sigurnosti. Ovi rizici se javljaju u svim aktivnostima Društva i sve kompanije u okviru Grupe sprovode niz mjera i postupaka u cilju njihovog sprečavanja, a naročito kroz organizaciju i praćenje sistema internih kontrola. Operativni rizici uključuju i rizik od pravnih sporova.

Rukovodstvo Društva upravlja operativnim rizicima u cilju sprečavanja finansijskih gubitaka i štete na dobrom glasu Društva. Ključna odgovornost rukovodstva Društva je implementacija provjera i redovna ocjena uspostavljenog sistema internih kontrola koje se odnose na upravljanje operativnim rizicima u Društvu.

Fer vrednost finansijskih instrumenata

Sledeća tabela predstavlja sadašnju vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza i njihovu fer vrednost na dan 31. decembar 2023. godine i 31. decembar 2022. godine:

	(Iznosi u EUR)			
	31. decembar 2023.		31. decembar 2022.	
	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Finansijska sredstva				
Potraživanja od kupaca	1.384.375	1.384.375	1.074.760	1.074.760
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.047.072	1.047.072	1.351.417	1.351.417
	<u>2.431.447</u>	<u>2.431.447</u>	<u>2.426.177</u>	<u>2.426.177</u>
Finansijske obaveze				
Kratkoročni krediti	7.000.000	7.000.000	7.000.000	7.000.000
Obaveze prema dobavljačima	1.049.528	1.049.528	1.198.205	1.198.205
	<u>8.049.528</u>	<u>8.049.528</u>	<u>8.198.205</u>	<u>8.198.205</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2023. godine

25. FINANSIJSKI INSTRUMENTI I CILJEVI UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

Tabele rizika likvidnosti i kreditnog rizika (nastavak)

31. decembar 2023.

(Iznosi u EUR)	Manje od mjesec dana	1-3 mjeseca	Od 3	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
			mjeseca do jedne godine			
Nekamatonosna	609.537	383.900	-	16.571	39.520	1.049.528
Fiksna kamatna stopa	-	-	7.000.000	-	-	7.000.000
Varijabilna kamatna stopa	-	-	-	-	-	-
Buduća kamata	-	-	-	-	-	-
	<u>609.537</u>	<u>383.900</u>	<u>7.000.000</u>	<u>16.571</u>	<u>39.520</u>	<u>8.049.528</u>

Operativni rizici

Operativni rizici se odnose na rizik od prevara, kriminalnih radnji, neovlašćenih aktivnosti, grešaka, neefikasnosti IT sistema i sigurnosti. Ovi rizici se javljaju u svim aktivnostima Društva i sve kompanije u okviru Grupe sprovode niz mjera i postupaka u cilju njihovog sprečavanja, a naročito kroz organizaciju i praćenje sistema internih kontrola. Operativni rizici uključuju i rizik od pravnih sporova.

Rukovodstvo Društva upravlja operativnim rizicima u cilju sprečavanja finansijskih gubitaka i štete na dobrom glasu Društva. Ključna odgovornost rukovodstva Društva je implementacija provjera i redovna ocjena uspostavljenog sistema internih kontrola koje se odnose na upravljanje operativnim rizicima u Društvu.

Fer vrednost finansijskih instrumenata

Sledeća tabela predstavlja sadašnju vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza i njihovu fer vrednost na dan 31. decembar 2023. godine i 31. decembar 2022. godine:

	31. decembar 2023.		31. decembar 2022.	
	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Finansijska sredstva				
Potraživanja od kupaca	1.384.375	1.384.375	1.074.760	1.074.760
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.047.072	1.047.072	1.351.417	1.351.417
	<u>2.431.447</u>	<u>2.431.447</u>	<u>2.426.177</u>	<u>2.426.177</u>
Finansijske obaveze				
Kratkoročni krediti	7.000.000	7.000.000	7.000.000	7.000.000
Obaveze prema dobavljačima	1.049.528	1.049.528	1.198.205	1.198.205
	<u>8.049.528</u>	<u>8.049.528</u>	<u>8.198.205</u>	<u>8.198.205</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2023. godine

25. FINANSIJSKI INSTRUMENTI I CILJEVI UPRAVLJANJA RIZICIMA (nastavak)

Pretpostavke za procenu trenutne fer vrednosti finansijskih instrumenata

S obzirom na činjenicu da ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost u kupovini i prodaji finansijskih sredstava i obaveza na domaćem tržištu, kao i obzirom na činjenicu da ne postoje dostupne tržišne informacije tržišno vrednovanje i obelodanjivanja fer vrednosti svih finansijskih sredstava i obaveza, Privredno društvo procenjuje da knjigovodstvena vrednost ne odstupa materijalno značajno od fer vrednosti finansijskih instrumenata i da se kao takva može smatrati jednakom sa njihovom fer vrednošću.

26. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Nije bilo drugih događaja nakon 31. decembra 2023. godine koji bi zahtijevali korekcije ili obelodanjivanja u finansijskim izvještajima Društva u skladu sa zahtjevima MRS 10 „Događaji posle izvještajnog perioda“.

Kotor, 28. jun 2024. godine

Potpisano u ime Daido Metal Kotor AD, Kotor

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza

DAIDO METAL KOTOR AD
Industrijska zona bb KOTOR

Page | 1

IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA

Sadržaj:

Page | 2

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE	3
2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA	7
3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	23
4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ	24
5. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA	27
6. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA	27
7. POSLOVNE JEDINICE	28
8. PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA	28
9. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM	29
10. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA	30
11. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA	32

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE

- Opste informacije o preduzecu-istorijat i razvoj kompanije
- Osnovna/pretezna i pomocne djelatnosti poslovanja
- Osnovni proizvodi i usluge koje preduzece nudi
- Organizaciona struktura
- Vlasnistvo i struktura kapitala
- Poslovno okruzenje, kretanje cijena, kursa, BDP-a, promjene zakonske regulative
- Polozaj na trzistu (maticno preduzece, region, analiza ponude i traznje)
- Cilj
- Misija
- Vizija

Daido Metal Kotor AD, osnovan je 26.11.1955. godine kao "Preduzeće za izradu mašinskih djelova", a sledeće godine mijenja naziv u Društveno preduzeće "Industrija ležaja" Kotor. Preduzeće je transformisano u dioničarsko društvo i upisano je u sudski registar Privrednog suda u Podgorici 29.12.1995. godine pod brojem Fi 2432/95. "Industrija ležaja" je registrovana 14.09.2001. godine kao Akcionarsko društvo pod brojem Fi 2070/01.

Nad Društvom je sproveden stečajni postupak u Privrednom sudu u Podgorici rješenjem St br. 1014/01. Postupak je obustavljen odobravanjem Prinudnog poravnjanja 19.12.2001. godine.

Nakon prodaje paketa akcija Fonda za zapošljavanje, Fonda PIO i Vlade RCG, kao i izvršene dokapitalizacije, većinski vlasnik postaje Daido metal Company LTD- Nagoja, Japan i od 11.02.2002. godine posluje pod nazivom Daido Metal Kotor AD.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Daido Metal Kotor AD je upisan 09.08.2002. godine u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici pod registarskim brojem 4-0001136/001.

Sjedište Društva je u Kotoru, Industrijska zona bb.

Osnovna djelatnost Društva je proizvodnja ležajeva, zupčanika, zupčastih prenosnika i pogonskih mehanizama. Pored ove djelatnosti Daido Metal Kotor AD registrovano je i za: livenje metala, proizvodnju djelova, prodaju i opravku motornih vozila, trgovinu na veliko i malo kao i poslovima spoljnotrgovinskog prometa.

Organizacione i kadrovske promjene -nije bilo u 2023 godini.

*U periodu od godinu dana broj zaposlenih u DMK se smanjio **sa 133** (decembar 2022 godine) **na 128 radnika** (decembar 2023 godine).*

Kapital

Ukupna vrijednost upisanog akcijskog kapitala Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine iznosi EUR 26.457.068. Akcijski kapital u vlasništvu Daido Metal Co, Ltd, Nagoja Japan, čini 13.302.966 običnih akcija čija nominalna vrijednost iznosi EUR 1,9819.

Vlasnička struktura kapitala na dan 31.12.2023. godine prikazana je sledećom tabelom:

Vlasnici akcija kapitala**Stanje jedinstvenog spiska akcionara**

Page | 4

“Daido Metal Co”, Ltd – Nagoja:
 - akcije nominalne vrijednosti 1,9819 EUR
Ukupno Daido Metal Co Ltd -Nagoja
 Fizička lica
 IMR –BGD
Ukupno ostali
Ukupno:

Vrijednost EUR	Broj akcija	% učešća U količini
26.365.181	13.302.966	
26.365.181	13.302.966	99.65
88.030	44.417	
3.856	1.946	
91.886	46.363	0.35
26.457.068	13.349.329	100,00

Na dan 27. jun 2022. godine Društvo je dobilo rešenje Komisije za tržište kapitala broj 02/14e-9/2-22 o evidentiranju emisije akcija po osnovu homogenizacije akcija (zamjene akcija) radi ujednačavanja nominalne vrijednosti. U skladu sa rešenjem, Društvo je evidentiralo emisiju akcija emitovanih po osnovu homogenizacije akcija, tako da se izdaju akcije u iznosu od EUR 26.457.068, odnosno 13.349.329 običnih akcija, nominalne vrijednosti akcije 1,9819 i da se, ovom emisijom, zamjenjuje i poništava 645.722 običnih akcija serije A, nominalne vrijednosti EUR 13,0564, kao i 2.448.662 običnih akcija serije B nominalne vrijednosti EUR 3,1737 i 10.254.945 običnih akcija serije C nominalne vrijednosti EUR 1,00.

	Broj akcija	% učešća	31. decembar 2022.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2021.
<i>Akcije nominalne vrijednosti EUR 1,9819</i>				
Daido Metal Co Ltd. Nagoja	13.302.966	99,65%	26.365.181	7.825.471
Fizička lica	44.417	0,33%	87.882	656.985
Ostala pravna lica	1.946	0,02%	4.005	26.386
	<u>13.349.329</u>	<u>100.00%</u>	<u>26.457.068</u>	<u>8.508.842</u>
<i>Akcije nominalne vrijednosti EUR 3,1737</i>				
Daido Metal Co Ltd. Nagoja	-	-	-	7.771.319
<i>Akcije nominalne vrijednosti EUR 1,0000</i>				
Daido Metal Co Ltd. Nagoja	-	-	-	10.254.945
			<u>26.457.068</u>	<u>26.535.106</u>

Ukupna vrijednost upisanog akcijskog kapitala Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine iznosi EUR 26.457.068. Akcijski kapital u vlasništvu Daido Metal Co, Ltd, Nagoja Japan, čini 13.302.966 običnih akcija čija nominalna vrijednost iznosi EUR 1,9819.

Akcije Društva se ne kotiraju na drugim javnim berzama, izuzev na berzi u Crnoj Gori, na kojoj se obavlja ograničen promet. Tržišna vrijednost jedne akcije na dan 31. decembra 2023. godine iznosi EUR 3,10 (31. decembra 2022. godine: EUR 3,10).

Nepokriveni gubitak predstavlja ispravku vrijednosti kapitala.

Okruženje....

Monstat je na svojoj internet stranici objavio da je prrosječna zarada (bruto) u decembru 2023. godine u Crnoj Gori iznosila je 1.018 eura, dok je prosječna zarada bez poreza i doprinosa (neto) iznosila 814 eura. Prosječna (neto) zarada u decembru 2023. godine u odnosu na novembar 2023. godine zabilježila je rast od 0,9%, dok je prosječna (neto) zarada u decembru 2023. u odnosu na isti mjesec prethodne godine zabilježila rast od 12%.

Page | 5

Ako se ima u vidu da su potrošačke cijene u decembru 2023. godine u odnosu na novembar 2023. zabilježile pad od 0,5% proizilazi da su realne zarade za isti period zabilježile rast od 1,4%.

Na nivou 2023. godine prosječna bruto zarada iznosila je 987 eura dok je prosječna neto zarada iznosila 792 eura.

Ako se ima u vidu da su potrošačke cijene u 2023. godini u odnosu na 2022. godinu zabilježile rast od 8,6% proizilazi da su realne zarade za isti period zabilježile rast od 2,4%.

Po sektorima djelatnosti, prosječne zarade bez poreza i doprinosa (neto) u decembru 2023. godine u odnosu na prethodni mjesec zabilježile su rast u sledećim sektorima djelatnosti: Ostale uslužne djelatnosti (2,9%), Građevinarstvo (2,4%), Državna uprava i odbrana: obavezno socijalno osiguranje (2,1%), Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (2,0%), Usluge smještaja i ishrane (1,6%), Saobraćaj i skladištenje (1,3%), Stručne, naučne i tehničke djelatnosti (1,0%), Informisanje i komunikacije (0,9%), Umjetničke zabavne i rekreativne djelatnosti (0,9%), Zdravstvena i socijalna zaštita (0,8%), Snabdjevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa; uklanjanje otpada i slične aktivnosti (0,7%), Obrazovanje (0,7%), Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala (0,6%), Finansijske djelatnosti i djelatnost osiguranja (0,6%), Poslovanje nekretninama (0,4%) i Prerađivačka industrija (0,2%). Pad prosječne zarade bez poreza i doprinosa (neto) u decembru 2023. godine u odnosu na prethodni mjesec zabilježen je u sledećim sektorima: Snabdjevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija (3,6%) i Vađenje ruda i kamena (0,9%).

Fundamentalna Politika za 2023.....ciljevi, vizija, misija

1. OSNOVNI CILJEVI

- a) *Bezbednost na prvom mjestu- „nula” povreda na radu*
- b) *Prodaja 6.723.000 EUR (AV.560.250 EUR/Month)*
- c) *Proizvodnja 18.712.000 pcs/Year (Av.1.559 K pcs/month)*
- d) *Planirani rezultat (Budget ▲6 KEUR/Year)*

【DMK 2023 Politika kvaliteta】

Page | 6

2. *Cilj je smanjiti PPM iz 2022 godine u količini I vrijednosti za 50%*
 - a) *Sprovesti I ažurirati akcije za unapređenje kvaliteta u roku od 3 mjeseca*
 - b) *Kvantifikovati efektivnost korektivnih akcija I jasno je potvrditi kroz QC principe (prije I poslije)*
 - c) *Sprovoditi LPA /patrol kvaliteta/ kontrolu procesa unutar sektora na dnevnom nivou od strane lidera (focus na proizvodnji I finalnoj kontroli)*
 - d) *Analizirati I sprovoditi mjere definisane u 8D izvjestajima I 4M analizama za interne reklamacije I žute kartone*
3. *Ostvarenje 0 reklamacija A i B tipa, smanjenje C tipa reklamacija za 50% u odnosu na 2022 godinu*
 - a) *Uspostaviti I unaprijediti vizuelnu kontrolu korišćenjem mašine za vizuelnu kontrolu*
 - b) *Obezbjediti dosljednost kroz osiguranje ujednačenog rada – unificiranje procesa kroz kontinuirane kontrole*
 - c) *Revizija I unapređenje postojećih standarda*
 - d) *Završiti I postaviti stojeće stolove u Finalnoj kontroli*
4. *Optimizacija troškova kvaliteta*
 - a) *Smanjenje troškova kvaliteta kroz redovne mjesečne analize ostvarenog troška kvaliteta*
 - b) *Fokusirati se na smanjenje internog troška kvaliteta*
 - c) *30% proizvoda u Finalnoj kontroli promijeniti sa 100% na uzorkovanje*
5. *Povećati produktivnost I ostvariti profit*
 - a) *10% povećanje produktivnosti po satu kroz reviziju I poboljšanje ciklusa sporih procesa*
 - b) *Poboljšati stanje opreme kroz povećanje preventivnog I prediktivnog održavanja za 10%*
 - c) *Započeti aktivnosti za definisanje DMK kao centra za proizvodnju aksijalnih ležaja*
 - d) *Nastaviti sa smanjenjem troškova materijala 1% proširujući broj proizvoda koji će se proizvoditi na down cut presi*
 - e) *Optimizovati process proizvodnje upornih prstenova*
 - f) *Smanjiti troškove u svim sektorima*
 - g) *Smanjiti prekovremeni rad za 50%*
 - h) *Izgraditi sistem za prihvatanje novih poslova instaliranjem pojedinačnih linija*
6. *Poboljšanje zadovoljstva kupaca*
 - a) *Smanjiti dodatne troškove transporta za 70% u poređenju sa 2022*
 - b) *U potpunosti pokriti zaostatak u isporukama iz 2021 I u potpunosti poštovati narudžbe kupaca*
7. *Reforma načina rada*
 - a) *Izgraditi bolju radnu sredinu kroz predloge za poboljšanje od strane zaposlenih*
 - b) *Nastaviti sa formiranjem novog tima lidera*
 - c) *Povećati motivaciju zaposlenih*
 - d) *Sprovesti kampanju nagrađivanja (uspostaviti sistem pozitivnih I negativnih stimulacija)*
8. *Bezbjednost I životna sredina*
 - a) *Sprovoditi audite bezbjednosti kako bi se osiguralo postovanje pravila*
 - b) *Zamijeniti rasvjetu I smanjiti potrošnju energije*
9. *Obuke*
 - a) *Nastaviti sa uspostavljanjem Sistema otvorenog ocjenjivanja učinka na osnovu novih matrica osposobljenosti (yokotenkai)*
 - b) *Oformiti novi tim predavača koji će obezbjediti efikasnost obuka*
10. *ISO 14001*
 - a) *Iskoristiti 5% manje resursa (voda, grijanje, struja) nego u 2022*
 - b) *Smanjiti industrijski otpad za 5% u odnosu na 2022*

2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA

- Najznacajnije pozicije bilansa stanja
- Najznacajnije pozicije bilansa uspjeha
- Osnovni nefinansijski pokazatelji (proizvedene količine, broj aktivnih kupaca, broj izvršenih usluga)
- Racio analiza
- Analiza potraživanja po strukturi, po starosti, po naplativosti
- Analiza obaveza

- Skupština, Upravni odbor, Nadzorni odbor (predviđen novim zakonom o privrednim društvima), Revizorski odbor

Pregled prihoda od prodaje proizvoda i usluga, i ostalih poslovnih prihoda, dati su u sledećim tabelama:

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Prihodi od prodaje robe:		
- povezanim pravnim licima u inostranstvu (napomena 21)	6.949.714	6.613.188
- pravnim licima u zemlji	11	-
- ostalim pravnim licima u inostranstvu	40.692	28.557
	<u>6.990.417</u>	<u>6.641.745</u>
	<u>6.990.417</u>	<u>6.641.745</u>

Struktura prodaje gotovih proizvoda i usluga svakog geografskog segmenta prikazana je u pregledu koji slijedi:

	(Iznosi u EUR) Godina koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Japan	163.905	287.895
Njemačka	6.785.809	6.179.970
Velika Britanija	-	145.323
Czech republic	-	-
Ostalo	40.703	28.557
	<u>6.990.417</u>	<u>6.641.745</u>

Ostale poslovne prihode čine:

Page | 8

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Prihodi po osnovu izrade alata, i rezervnih djelova	21.986	26.390
Prihod od zakupnina	12.000	12.000
Prihodi od refundacije za bolovanje	26.269	19.073
Ostali poslovni prihodi	8.924	29.889
Prihodi od prodatih materijala	14.690	59.822
Prihodi od prodaje otpada	15.854	19.350
Viškovi materijala po popisu, OS	41.979	22.569
Prihodi od prodaje OS	5.000	2.470
Prihodi od prodaje alata	1.516	-
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja	4.353	4.956
Prihodi od usklađivanja vrijednosti NPO	51.263	-
Prihodi od usklađivanja vrijednosti zaliha gotovih proizvoda	83.921	-
Prihodi iz ranijih godina	167	12.285
	<u>287.922</u>	<u>208.804</u>

Pregled troškova sirovina i materijala

	Godina koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
	Troškovi sirovina i materijala za izradu	2.160.569
Troškovi reznih alata	128.600	115.193
Troškovi goriva i električne energije	246.928	246.774
Troškovi rezervnih djelova	111.439	90.362
Otpis alata i sitnog inventara u upotrebi	179.898	286.781
Troškovi materijala za pakovanje	298.751	315.247
Troškovi kancelarijskog materijala	4.843	4.667
Troškovi ostalog materijala	90.940	279.711
	<u>3.221.968</u>	<u>3.443.445</u>

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2023.	2022.
Troškovi neto zarada, naknada zarada i lični rashodi	1.897.008	1.676.488
Troškovi poreza i doprinosa	633.080	1.043.467
Troškovi poreza	155.225	129.153
Troškovi doprinosa za penzije	429.340	414.552
Troškovi doprinosa	48.514	499.762
	<u>2.530.088</u>	<u>2.719.915</u>

Ostali poslovni rashodi :

Page | 9

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2023.	2022.
Royalty troškovi	209.713	199.252
Troškovi transportnih usluga gotove robe	169.698	165.446
Ostali poslovni rashodi	191.127	302.840
Troškovi kvaliteta gotove robe – reklamacija	22.037	29.257
Troškovi carina i provizija – izvoz	11.925	16.312
Troškovi poreza na imovinu	57.091	57.908
Troškovi osiguranja	41.848	49.327
Eksterne proizvodne usluge	29.293	31.621
Izdaci za menadžment doprinose	34.352	37.644
Troškovi intelektualnih usluga	74.346	79.368
Troškovi obezbjeđenja i održavanja	49.056	54.266
Troškovi platnog prometa	24.040	26.305
Troškovi usluga održavanja	20.663	60.855
Troškovi zaštite na radu	6.434	5.413
Troškovi PTT	6.877	5.398
	<u>948.500</u>	<u>1.121.212</u>

Pregled troska amortizacije

Ukupni troškovi amortizacije za 2023. godinu u iznose **534.385** EUR-a (u 2022. godinu iznose **553.157** EUR-a). Troškovi rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade iznose **17.084** € (u 2022 godinu iznose **5.465** EUR-a).

Porez na dobit

Obračunati odloženi porez koji se iskazuje na konto rashoda iznosi 487.605 Eura.
Obračunati odloženi porez po osnovu revalorizacionih rezervi iznosi 22.443 Eura.

Pregled potraživanja po osnovu prodaje

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Potraživanja po osnovu prodaje:		
- ostala povezana lica	1.375.252	829.043
- kupci	6.374	2.587
- matično I zavisna pravna lica	5.749	48.785
Ostala potraživanja:		
- za više plaćen porez na dobit	304	304
- po osnovu poreza na dodatu vrijednost	99.970	96.108
- ostala nepomenuta potraživanja	90.010	97.933
	<u>1.574.659</u>	<u>1.074.760</u>

Potraživanja po osnovu prodaje najvećim dijelom se odnose na:

(Iznosi u EUR)

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Daido Metal Co. Ltd. Nagoja, Japan	5.749	48.785
Daido Metal Czech sro.	-	-
Daido Metal Europe – GMBH	1.375.252	829.043
Daido Metal Europe Limited, Velika Britanija	-	-
	<u>1.381.001</u>	<u>877.828</u>

Pregled potraživanja od zaposlenih

Potraživanja od zaposlenih na dan 31.12.2023. godine iznose 41.000 EUR-a (u 2022. godini iznose 39.241 EUR-a) i odnose se na: tekuće dospjeće kratkoročnih pozajmica datih radnicima.

Novčana sredstva sačinjavaju:

	31. decembar 2023.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2022.
Blagajna	95	151
Žiro računi	131.113	177.743
Devizni računi	910.864	1.173.523
	<u>1.042.072</u>	<u>1.351.417</u>

Aktivna vremenska razgraničenja

	2023	2022
Akontacija PDV	111.396	103.099
Obračunata premija osiguranja	544	7.146
Aktivna vremenska razgraničenja	1.835	1.168
	<u>113.775</u>	<u>111.413</u>

Pregled zaliha

	31. decembar 2023.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2022.
Materijal	1.121.517	1.677.457
Rezervni djelovi	572.191	566.294
Gorivo i mazivo	17.688	17.954
Ambalaža	137.549	81.527
Alat i inventar	433.684	431.842
	<u>2.282.629</u>	<u>2.775.074</u>
Gotovi proizvodi:		
- kuglični i drugi ležajevi	381.901	1.168.660
Nedovršena proizvodnja u toku:		
- kuglični ležajevi	341.569	84.538
Materijal na putu	221.762	192.251
	<u>3.227.862</u>	<u>4.022.656</u>
Ispravka vrijednosti:		
- zaliha materijala	(701.997)	(691.740)
- gotovih proizvoda	(144.165)	(201.932)
	<u>(846.162)</u>	<u>(893.672)</u>
Dati avansi	28.735	33.360
	<u>2.410.435</u>	<u>3.168.409</u>

Zalihe gotovih proizvoda su iskazane u bilansu stanja po stvarnim cijenama i iznose 381.900€ koje su niže od prodajnih vrijednosti .

Vrijednost zaliha po prodajnim cijenama iznosi 634.274€.

Indirektna ispravka vrijednosti zaliha materijala i gotovih proizvoda u skladu sa MRS 2.

Pregled pozicija osnovnih sredstava

Page | 11

					(Iznos u EUR)
	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema, alat i inventar	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna / procijenjena vrijednost					
Stanje 1. januara 2022. godine	5.138.314	6.743.058	7.364.765	294.701	19.540.838
Povećanje	-	-	246.071	386.336	632.407
Prenos sa investicija	-	-	-	(246.071)	(246.071)
Smanjenje	-	-	(3.886)	-	(3.886)
Stanje 31. decembra 2022. godine	5.138.314	6.743.058	7.606.950	434.966	19.923.288
Nabavna / procijenjena vrijednost					
Stanje 1. januara 2023. godine	5.138.314	6.743.058	7.606.950	434.966	19.923.288
Povećanje	-	-	-	130.222	130.222
Prenos sa investicija	-	227.100	273.441	(500.541)	0.00
Efekat procjene	321.186	(492.555)	(544.347)	-	(715.716)
Prodaja	-	-	(20.620)	-	(20.620)
Stanje, 31. decembra 2023. godine	5.459.500	6.477.603	7.315.424	64.647	19.317.174
Ispravka vrijednosti					
Stanje 1. januara 2022 godine	-	-	3.573.898	-	3.573.898
Amortizacija (napomena 8)	-	184.707	367.812	-	552.519
Smanjenje(prodaja)	-	-	(3.828)	-	(3.828)
Stanje 31.decembra 2022. godine	-	184.707	3.937.882	-	4.122.589
Ispravka vrijednosti					
Stanje, 1. januara 2023. godine	-	184.707	3.937.882	-	4.122.589
Amortizacija (napomena 8)	-	187.546	346.341	-	533.887
Efekat procjene	-	(372.253)	(477.777)	-	(850.030)
Smanjenje (prodaja)	-	-	(18.558)	-	(18.558)
Stanje, 31.decembra 2023. godine	-	0.00	3.787.888	-	3.787.888
Sadašnja vrijednost					
31. decembra 2022. godine	5.138.314	6.558.351	3.669.068	434.966	15.800.699
31. decembra 2023. godine	5.459.000	6.477.603	3.527.536	64.647	15.529.286

Društvo je na dan 31. decembra 2023. godine izvršilo procjenu opreme u svrhu finansijskog izvještavanja. Po osnovu izvršene procjene Društvo je formiralo revalorizacione rezerve i za isti iznos uvećalo vrijednost osnovnih sredstava. Ukupno formirane revalorizacione rezerve za zemljište i građevinske objekte, umanjene za iznos odloženog poreza, iznose EUR 863.397. Dodatno, po osnovu izvršene procjene opreme Društvo je priznalo umanjjenje neto sadašnje vrijednosti opreme u iznosu od EUR 736.220.

Dugoročni plasmani se odnose na:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Dugoročne kredite date radnicima	38.062	3.369
	<u>38.062</u>	<u>3.369</u>

Page | 12

Obaveze prema dobavljačima čine:

	<u>31. decembar 2023.</u>	<u>(Iznosi u EUR) 31. decembar 2022.</u>
-prema matičnom i zavisnim pravnim licima	413.612	382.132
- prema ostalim povezanim licima	3.694	1.768
- Obaveze prema dobavljačima	632.222	595.204
	<u>1.049.528</u>	<u>979.104</u>

Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze

	<u>31. decembar 2023.</u>	<u>(Iznosi u EUR) 31. decembar 2022.</u>
Ostale kratkoročne obaveze	273.293	217.879
Obaveze po osnovu poreza na dobit	4.379	1.218
	<u>277.673</u>	<u>219.098</u>

Ostale kratkoročne obaveze se odnose na obaveze za neto zarade i poreze i doprinose na zarade (obračunate a neisplaćene zarade) za decembar 2023. godine.

Kratkoročni krediti

Zajmodavac	Datum odobrenja	Ročnost	Datum otplate	Kamatna stopa	Iznos glavnice	Iznos godišnje kamate€	Obezbeđenje garancijom DA/NE
Mizuho Beč	12/23/2023	1G	12/22/2024	4.7500%	€ 2,000,000	€86.147	DA
MUFJ/MUFG Beč- Amsterdam	12/22/2023	1G	12/22/2024	4.9500%	€ 2,000,000	€91.656	DA
DMJ - Nagoya	3/16/2023	1G	3/16/2024	3.82%	€ 1,000,000	€31.731	NE
DMJ- Nagoya	3/17/2023	1G	3/16/2023	4.252%	€ 1,000,000	€38.654	NE
DMJ- Nagoya	12/13/2023	1G	12/12/2024	4.36%	€ 1,000,000	€31.999	NE

Kratkoročni krediti iznose **7.000.000** EUR-a :

“Mizuho Corporate bank”, Holandija u iznosu od 2.000.000 EUR-a,shodno Ugovoru br.036685 od 25.08.2009, preuzet je od strane Mizuho Corporate Bank Njemačka po Ug br. 701608 od 22.08.2006 godine.

Kratkoročni kredit The Bank of Tokyo Mitsubishi, Holandija u iznosu od 2.000.000 Eur-a.

Kratkoročni kredit Daido Metal Co ltd, Japan u iznosu od 3.000.000 Eur-a .

Page | 13

Transakcije sa povezanim pravnim licima

31.12.2023

Potraživanja od povezanih pravnih lica

Iznosi u €

Daido Metal Europe Germany	1.375.252
Daido Metal Czech sro	/
Daido Metal Co.,LTD	5.749
Total:		1.381.001

Obaveze prema matricnom/povezanim pravnim licima

Daido Metal Co”, Ltd., Nagoja - Japan u iznosu od	413.612
Daido Metal Czech sro	-
Daido Metal Mexico	-
Daido Metal USA	-
Daido Metal Europe GMBH	3.694
Dyna metal Co. ltd	-
Total:		417.306

Prihodi

-matično i povezana pravna lica

Daido Metal Czech sro Brno	/
Daido Metal Co ltd Nagoya Japan	163.906
Daido Metal Europe GMBH	6.785.808
Daido Metal Europe Limited	/
Daido precision metal		
Total:		6.949.714

-pravna lica u zemlji		11
-ostala pravna lica u inostranstvu		40.692
		6.990.417

Troškovi ličnih primanja ključnog rukovodećeg osoblja		191.284
Total:		191.284

Pregled proizvedenih količina i ostvarene prodaje

Godina	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Proizvodnja (komadi)	27.193.664	23.619.635	15.760.373	120.413.426	18.785.875	17.312.815
Prodaja (eur)	9.656.968	8.555.739	6.226.864	7.220.627	6.641.745	6.990.417

Page | 14

Godina	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Broj radnika	158	162	156	158	143	130
Produktivnost	172.111	142.287	101.028	129.199	131.370	133.175

Finansijski položaj akcionarskog društva, posmatran sa aspekta predmetnih analiza kvalifikuje se kao:

- Dobar,
- Prihvatljiv i
- Loš

Dobar je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža obezbjeđuje sigurnost u održavanju likvidnosti, ako je zaduženost takva da obezbjeđuje punu nezavisnost preduzeća i dobru sigurnost njegovih poverilaca, ako je solventno, ako preduzeće pri stabilnoj novčanoj jedinici iz finansijskog rezultata značajnije uvećava sopstveni kapital, a u uslovima inflacije iz efekta revalorizacije i finansijskog rezultata uvećava realnu vrijednost sopstvenog kapitala i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava finansira prostu i dio proširene reprodukcije.

Prihvatljiv je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža omogućava održavanje likvidnosti (bez sigurnosti), ako je zaduženost takva da preduzeću obezbeđuje relativnu nezavisnost i relativnu sigurnost njegovih povjerilaca, ako je solventno, ako u uslovima stabilne novčane jedinice umjereno uvećava sopstveni kapital, a u uslovima inflacije iz efekta revalorizacije i finansijskog rezultata održava realnu vrednost sopstvenog kapitala i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava finansira prostu reprodukciju.

Loš je finansijski položaj preduzeća ako finansijska ravnoteža ne omogućava održavanje likvidnosti, ako zaduženost ne obezbjeđuje nezavisnost preduzeća i sigurnost njegovih povjerilaca, ako je solventnost kritična, ako pri stabilnoj novčanoj jedinici ne uvećava iz finansijskog rezultata sopstveni kapital, a u uslovima inflacije iz efekta revalorizacije i finansijskog rezultata ne održava realnu vrednost sopstvenog kapitala i ako preduzeće iz sopstvenih sredstava ne može finansirati prostu reprodukciju.

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU**U periodu od 1. januara do 31. decembra 2023. godine
Iznosi u EUR)**

Page | 15

Kategorija / Pozicija	Napomena	Tekuća 2023. godina	Prethodna 2022. godina
POSLOVNI PRIHODI		6.748.163	7.006.518
Prihodi od prodaje	5	6.990.417	6.641.745
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka		(530.176)	162.033
Ostali poslovni prihodi	6	287.922	208.802
POSLOVNI RASHODI		(4.721.938)	(5.123.279)
Troškovi materijala	7	(3.221.968)	(3.443.445)
Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	8	(965.584)	(1.679.834)
Ostali troškovi poslovanja (amortizacija)	8	(534.385)	(553.157)
TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI	9	(2.530.088)	(2.719.915)
Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi		(1.897.008)	(1.676.448)
Troškovi poreza i doprinosa		(633.079)	(1.043.467)
Troškovi poreza		(155.225)	(129.153)
Troškovi doprinosa za penzije		(429.340)	(414.552)
Troškovi doprinosa		(48.514)	(499.762)
RASHODI PO OSNOVU VRIJEDNOSNOG USKLAĐIVANJA STALNE IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	9.1	(106.046)	(169.140)
Rashodi po osnovu vrijednosti usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)		(66.635)	
Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtne imovine (osim finansijske)		(39.411)	(169.140)
OSTALI RASHODI IZ POSLOVANJA		(225.437)	(96.424)
Poslovni rezultat		(835.345)	(1.096.176)
OSTALI PRIHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZAŠTITE	10	17.454	32.061
Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica			
Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica		13.341	15.122
		722	78
Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica		3.390	16.862
VRIJEDNOSNO USKLAĐIVANJE KRATKOROČNIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA I FINANSIJSKIH ULAGANJA KOJI SU DIO OBRTNE		-	-
Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su dio obrtne imovine		-	-
RASHODI PO OSNOVU KAMATA, KURSNIH RAZLIKA, I DRUGIH EFEKATA UGOVORENE ZAŠTITE	11	(286.183)	(72.360)
Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		(102.384)	(27.901)

Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima

(177.802)

(34.508)

Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima

(5.997)

(9.952)

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU (nasatvak)
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2020. godine
(Iznosi u EUR)

			(268.729)	(40.299)
Page	FINANSIJSKI REZULTAT			
	REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA		(1.104.074)	(1.136.475)
	NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO		-	-
	REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA	12	(1.104.074)	(1.136.475)
	PORESKI RASHOD PERIODA		(487.605)	75.192
	Tekući porez na dobit		-	-
	Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda		(487.605)	75.192
	DOBITAK/(GUBITAK) NAKON OPOREZIVANJA		(1.591.679)	(1.061.282)
	BRUTO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA / POVEZANIH SA KAPITALOM		149.621	-
	ODLOŽENI PORESKE RASHODI ILI PRIHODI PERIODA U VEZI SA DRUGIM STAVKAMA REZULTATA/ POVEZANIH SA KAPITALOM		(22.443)	-
	NETO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM		-	-
	NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT		(1.464.501)	(1.061.282)
	ZARADA PO AKCIJI	13	(0.11)	(0.079)

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI
Na dan 31. decembra 2023. godine
(Iznosi u EUR)

Page | 18

Kategorija / Pozicija	Napomena	Tekuća 2023. godina	Prethodna 2022. godina
AKTIVA			
STALNA IMOVINA		15.567.937	15.805.220
Nematerijalna ulaganja		589	1.153
Koncesije, patenti, licence i sl. prava		589	1.153
Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva	14	15.529.286	15.800.698
Zemljište i objekti		11.937.103	11.696.665
Postrojenja i oprema		3.592.183	4.104.034
DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA		38.062	3.369
Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja		38.062	3.369
ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA		-	-
OBRтна SREDSTVA		5.035.061	5.602.470
Zalihe	15	2.410.435	3.168.408
Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni dijelovi, sitan inventar, auto gume)		1.802.394	2.083.334
Nedovršena proizvodnja		341.569	84.987
Gotovi proizvodi i roba		237.737	966.728
Dati avansi		28.735	33.360
KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	16	1.574.659	1.074.759
Potraživanja od kupaca		3.374	2.587
Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica		5.749	48.785
Potraživanja od ostalih povezanih lica	16	1.375.252	829.043
Ostala potraživanja		190.285	194.346
Potraživanja za više plaćen porez na dobit		304	304
Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost		99.970	96.108
Ostala nepomenuta potraživanja		90.011	97.934
KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI		7.895	7.886
Ostali kratkoročni finansijski plasmani		7.895	7.886
GOTOVINA NA RAČUNIMA I BLAGAJNI	17	1.042.072	1.351.417
STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO		-	-
AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA		13.805	15.306
UKUPNA AKTIVA		20.616.803	21.422.996

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI (nastavak)
Na dan 31. decembra 2023. godine
(Iznosi u EUR)

Page PASIVA			
	KAPITAL		<u>10.391.200</u> <u>11.855.701</u>
	Osnovni kapital	18	<u>26.457.068</u> <u>26.457.068</u>
	NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL		<u>-</u> <u>-</u>
	EMISIONA PREMIJA		- -
	REZERVE		7.693.688 7.566.511
	Pozitivne revalorizacije rezerve i nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata		7.693.688 7.566.511
	NERASPOREĐENI DOBITAK ILI GUBITAK		(23.759.557) (22.167.878)
	Neraspoređeni dobitak ranijih godina		2.689.480 2.689.480
	Neraspoređeni dobitak tekuće godine		- -
	Gubitak ranijih godina		(24.857.358) (23.796.075)
	Gubitak tekuće godine		(1.591.679) (1.061.282)
	DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE	19	<u>52.974</u> <u>44.093</u>
	DUGOROČNA REZERVISANJA	20	52.974 44.093
	Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih		52.974 44.093
	DUGOROČNE OBAVEZE		- -
	ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE		1.771.566 1.261.518
	KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE	21	<u>8.327.201</u> <u>8.198.205</u>
	KRATKOROČNA REZERVISANJA		- -
	KRATKOROČNE OBAVEZE	23	8.327.201 8.198.205
	Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije		3.000.000 3.000.000
	Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija		4.000.000 4.000.000
	Obaveze prema dobavljačima		632.222 595.207
	Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima		413.612 382.132
	Obaveze prema ostalim povezanim licima		3.694 1.768
	Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze		277.673 219.098
	Ostale kratkoročne obaveze		273.293 217.879
	Obaveze po osnovu poreza na dobit		4.379 1.218
	PASIVNA VREMENSKA OGRANIČENJA		73.863 63.479
	UKUPNA PASIVA		<u>20.616.803</u> <u>21.422.996</u>

Racio pokazatelji

Racio analiza predstavlja osnovni instrument za procjenu finasijske pozicije i potencijala preduzeća. Stavljanjem u odnos logički povezanih cjelina iz finasijskih izvještaja (Bilans stanja i Bilans uspjeha), dolazi se do rezultata uspostavljenih relacija koji za cilj imaju ocjenu stanja i aktivnosti preduzeća.

Page | 20

- **Prinos na angazovani kapital (dobit na angazovani kapital) mjeri odnos ostvarene dobiti prije placanja kamata i poreza, i angazovanog kapitala,**
- **%bruto dobiti (bruto dobit/prihod od prodaje) predstavlja marzu koju preduzece ostvaruje na prihod od prodaje**
- **EBITDA marza -EBITDA znaci dobit prije odbijanja kamata , poreza i amortizacije (EBITDA/Prihod od prodaje)**

Niske marze daju lose signale o uspjesnosti poslovanja, ali mogu biti izazvane troskovima sirenja poslovanja(lansiranjem novog proizvoda,povecanjem trzisnog ucesca, osvajanjem novog proizvoda).Visoke marze znak su dobrog upravljanja i rukovodjenja ili povoljnih trzisnih uslova bez adekvatne konkurencije.

Racio analiza:

- **Koeficijent obrta kupaca (potrazivanja) pokazuje koliko po jedinici nenaplaćenog stanja potrazivanja od kupaca, dolazi ukupnog prihoda u toku perioda: prihod od prodaje/potrazivanje**
- **Koeficijent obrta dobavljacka (dugovanja) pokazuje koliko na jedinicu neplaćenog salda dugovanja prema dobavljackima, dolazi ukupnog prihoda u toku godine: prihod od prodaje/dugovanja**
- **Prosjecno vrijeme naplate= broj dana (360)/koeficijent obrta potrazivanja**
- **Prosjecno vrijeme placanja= broj dana (360)/koeficijent obrta dugovanja**
- **Koeficijent obrta zaliha = prihod od prodaje/zalihe. Nizak koeficijent (veci broj dana) pokazuje da je obrt zaliha sporiji. Razlog moze biti nedovoljna traznja robe, losa kontrola zaliha, visoka cijena zaliha. Medjutim preduzece moze kupovati vece kolicine zaliha da bi iskoristilo rabate ili optimizovalo lager za naredni period usled ocekivanja manjka odredjenih zaliha na trzistu,**
- **Racio likvidnosti- likvidnost je sposobnost preduzeca da izmiri svoje obaveze u roku**

Koeficijent tekuće likvidnosti (opšti racio likvidnosti) mjeri sposobnost preduzeca da izmiruje obaveze kada one dospjevaju: (zalihe+potrazivanja+gotovina)/tekuće obaveze

Preduzece sa koef.tekuće likvidnosti od 2:1 ili vecim, ima dobru sposobnost servisiranja obaveza.

Redukovani racio likvidnosti: (potrazivanja+gotovina)/tekuće obaveze

Rigorozni racio likvidnosti: gotovina/tekuće obaveze

- **Koeficijent zaduzenosti= odnos pozajmljenih i ukupnih sredstava= ukupne obaveze / ukupni izvori sredstava**

Pokazatelji likvidnosti

Koeficijent trenutne likvidnosti	2019	2020	2021	2022	2023
Novac i novčani ekvivalenti	585763	1097197	602087	1351417	1042072
Kratkoročne obaveze	5659418	5586087	6529846	8198204	8327201
Novac i novčani ekvivalenti / Kratkoročne obaveze	0,10	0,20	0,09	0,17	0,13

Tekuća likvidnost	2019	2020	2021	2022	2023
Angažovana obrtna sredstva	5428983	4624410	4922377	5602471	5035601
Kratkoročne obaveze	5659418	5586087	6529846	8198204	8327201
Angažovana obrtna sredstva / Kratkoročne obaveze	0,96	0,83	0,75	0,69	0,60

Koeficijent ubrzane likvidnosti	2019	2020	2021	2022	2023
Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina	2559292	2607521	2284706	2434062	2616731
Kratkoročne obaveze	5659418	5586087	6529846	8198204	8327201
Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina / Kratkoročne obaveze	0,45	0,47	0,35	0,30	0,31

Koeficijent finansijske stabilnosti	2019	2020	2021	2022	2023
Stalna imovina	16698982	15895212	15980068	15805220	15567937
Kapital	15574192	14354688	12916983	11855702	10391200
Dugoročne obaveze	98899	115497	45834	-	-
Stalna imovina / (Kapital + Dugoročne obaveze)	1,07	1,10	1,23	1,33	1,49

Pokazatelji zaduženosti

Koeficijent zaduženosti	2019	2020	2021	2022	2023
Ukupne obaveze	5758317	5701584	6575680	8200470	8380175
Ukupna imovina	22140286	20529018	20911394	21453868	20616803
Ukupne obaveze / Ukupna imovina	0,26	0,28	0,31	0,38	0,41

Koeficijent finansijskog leveridža	2019	2020	2021	2022	2023
Ukupne obaveze	5758317	5701584	6575680	8200470	8380175
Ukupan kapital	15574192	14354688	12916983	11855702	10391200
Ukupne obaveze / Ukupan kapital	0,37	0,40	0,51	0,70	0,81

Pokazatelji ekonomičnosti

Ekonomičnost ukupnog poslovanja	2019	2020	2021	2022	2023
Ukupni prihodi	8618307	6354650	7816985	7012580	6765617
Ukupni rashodi	9844824	7912575	9229232	8108756	7869692
Ukupni prihodi / Ukupni rashodi	0,87	0,80	0,84	0,87	0,86

Ekonomičnost redovnog poslovanja	2019	2020	2021	2022	2023
Poslovni prihodi	8554289	6317114	7806346	7012580	6765617
Poslovni rashodi	9765768	7840245	9170000	8108756	7583509
Poslovni prihodi / Poslovni rashodi	0,88	0,81	0,85	0,87	0,89

Pokazatelji profitabilnosti

EBIT	2019	2020	2021	2022	2023
Rezultat prije oporezivanja	(1257652)	(15579250)	(1412248)	(1136475)	(1104074)
Rashodi kamata	23097	23074	26811	72361	286183
Rezultat prije oporezivanja + Rashodi kamata	(669295)	(1234578)	(1531114)	(1064114)	(817891)

EBITDA	2019	2020	2021	2022	2023
Rezultat prije oporezivanja	(1257652)	(1557925)	(1412248)	(1136475)	(1104074)
Rashodi kamata	23074	26811	43550	72361	286183
Amortizacija	769675	904868	774389	553157	534385
Rezultat prije op + Kamate + Amortizacija	(464903)	(626246)	(594308)	(41957)	(283506)

Analiza potraživanja

Dospjeća finansijskih sredstava

Nekamatonosna	Do 1 meseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine
31. decembar 2020	103.871	1.298.653	/
31. decembar 2021	773.492	602.214	/
31. decembar 2022	513.868	371.807	/
31. decembar 2023	746.935	637.440	/

2.1. Informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela

- Skupština – donošenje i usvajanje statuta, finansijskog plana, izvještaja o radu, godišnjih računa, biranje članova Upravnog i Nadzornog odbora, predsjednika i sl.
- Upravni (izvršni) odbor – upravljanje društvom. Informacije o sastavu, poslovniku, sjednicama, promjenama, naknadama i sl.
- Nadzorni odbor - kontrola sprovođenja statuta i drugih opštih akata, poslovanja i sl.
- Revizorski odbor

Organi Društva su:

- Skupština kao organ vlasnika (akcionara),
- Odbor direktora kao organ upravljanja, koji broji 3 člana čija imena su prikazana u pregledu koji slijedi:

Page | 23

Ime i prezime	Pozicija
G-din Kenji Shoda	Predsjednik
G-din Hiroki Iwakura	Član
G-din Toshihiko Takagi	Član

- Izvršni direktor Zushi Koji kao izvršni organ Društva, kojeg bira i razrešava Odbor direktora Društva,
- Sekretar Društva Filip Moštokol koga biraju akcionari na period od jedne godine
- Revizor koga biraju akcionari na period od jedne godine
- Revizorski Odbor – biraju akcionari na period od tri godine

3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Životna sredina je prostor, odnosno prirodno okruženje, vazduh, zemljište, voda i more, biljni i životinjski svijet, pojave i djelovanja: klima, jonizujuća i nejonizujuća zračenja, buka i vibracije, kao i okruženje koje je stvorio čovjek: gradovi i druga naselja, kulturno-istorijska baština, infrastrukturni, industrijski i drugi objekti.

- Klimatske promjene (izolacija objekta, izgradnja precistaca otpadnih voda,)
- Upravljanje otpadom (predaja ovlasćenim operaterima, unistavanje)
- Upravljanje vodom (potrošnja)
- Upravljanje energijom (kontrola emisije gasova)
- Industrijska bezbjednost (zastita od požara)
- Društvena-korporativna odgovornost: podrška projektima koji se bave zastitom životne sredine, doprinosi zdravstvu (donacije zdravstvenom sistemu), Maldi talenti I obrazovanje (stipendije)

Preduzeće Daido Metal Kotor AD vodi svoju politiku ekološki svjesno i angažovano, u skladu sa Zakonom o životnoj sredini ("Službeni list Crne Gore", br. 052/16 od 09.08.2016) i Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 080/05 od 28.12.2005, Službeni list Crne Gore", br. 040/10 od 22.07.2010, 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 027/13 od 11.06.2013, 052/16 od 09.08.2016).

U skladu sa članom 9 Zakona o životnoj sredini, obavljamo sledeće aktivnosti na obezbijedenju zaštite životne sredine:

- Održivo korišćenje prirodnih resursa, dobara i energije;
- Uvođenje energetski efikasnijih tehnologija i korišćenje obnovljivih prirodnih resursa;
- Upotreba proizvoda, procesa, tehnologija koji manje ugrožavaju životnu sredinu;
- Preduzimanje mjera prevencije i otklanjanja posljedica ugrožavanja i štete po životnu sredinu;
- Kontrola aktivnosti i rada postrojenja koja mogu predstavljati rizik ili prouzrokovati opasnost po životnu sredinu i zdravlje ljudi;
- Druge mjere u skladu sa zakonom.

U 2023. godini nastavljamo sa ostvarenjem ciljeva zadatih za 2022. godinu, a tiču se uštede u potrošnji izvora energije i podizanju svijesti o ekologiji kroz kontinuiranu obuku o važnosti izdvajanje otpada po vrstama.

Pregled ciljeva i ostvarenih rezultata 2023

	Opis	Cilj 2023=2022-5% (jan-jun)	Rezultat (jan-dec)
1	Potrosnja vode (m ³)	18382 m ³	23740m ³ , 29% više od plana
2	Potrosnja loz ulja (l)	19950 L	22500 L, 12.8% više od plana
3	Potrosnja struje	0.139 KWh/pcs	0.146 KWh/pcs, 5% više od plana

Page | 24

4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

- Trendovi poslovanja u prethodnim godinama
- Poslovna politika menadžmenta
- Moguća investiciona ulaganja
- Planirana kreditna zaduženja
- Projekcija kretanja radne snage
- Tržišni trendovi

4.1 Finansijski indikatori

- Stanje neto obaveza ili neto tekucih obaveza
- Obaveze sa fiksnim rokom cijije dospjeće se približava a za koje ne postoje realni izgledi da će biti prolongirane ili otplaćene, ili pretjerano oslanjanje na kratkorocne pozajmice za potrebe finansiranja dugorocnih sredstava
- Indikacije da će kupci ili kreditori obustaviti finansijsku podršku
- Negativni tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti sadržanih u finansijskim izvjestajima za ranije periode ili u njihovim projekcijama
- Nepovoljni ključni finansijski pokazatelji
- Značajni gubici iz poslovanja ili značajno pogorsnje vrijednosti sredstava koja se koriste za generisanje tokova gotovine
- Kasnjenje ili prestanak isplata dividendi
- Nemogućnost plaćanja kreditorima u roku dospjeca
- Teskoće u ispunjavanju uslova iz ugovora o kreditima
- Promjena uslova dobavljača i plaćanje pri isporuci umjesto u ugovorenom roku, nemogućnost pribavljanja finansijskih sredstava za razvoj sustinski novih proizvoda ili drugih bitnih investiranja

Preduzeće Daido Metal Kotor AD osnovano je i posluje u skladu sa **Going Concern** principom, odnosno Principom kontinuiranog poslovanja.

Page | 25 Vezano za planirani budući razvoj, urađene su projekcije finansijskih pokazatelja za period od 3 fiskalne godine. Uzeti su u obzir trendovi poslovanja u prethodnim godinama, i poslovna politika menadžmenta, vezana za budući rast i razvoj preduzeća.

Projekcija bilansa uspjeha

PROJEKCIJA BILANSA USPJEHA					
r/b	Struktura	2024	2025	2026	2027
A	Ukupni prihodi	7.911	8.501	9.114	8.260
B	Ukupni rashodi	7.902	8.474	9.080	8.233
1.	Poslovni rashodi	7.614	8.196	8.974	7.960
1.1.	Materijalni i nematerijalni troškovi	4.539	5.046	5.824	4.810
1.2.	Amortizacija	475	450	450	450
1.3.	Bruto zarade	2.600	2.700	2.700	2.700
2.	Rashodi finansiranja (kamata)	288	278	289	273
C	Bruto dobit	10	27	29	27
D	Porez na dobit	0	0	0	0
E	Akumulacija / neto dobit	10	27	34	27

Kreditna zaduženost

Planirano kreditno zaduženje	
Ukupan iznos kredita	7.000
Prosječna kamatna stopa	3,55%
Prosječni period otplate	1,0
Prosječni grace period	/

Analiza boniteta - Z-score

Postoje brojni modeli koji se u savremenim uslovima poslovanja koriste za ocjenu kreditnog boniteta i predviđanje vjerovatnoće stečaja preduzeća. Jedan od tih modela jeste i Altmanov Z - score model. Na osnovu prilagođavanja originalnog modela predviđanja vjerovatnoće stečaja, koji je primjenljiv samo na preduzeća čijim se akcijama trguje na organizovanom tržištu, nastao je modifikovan model primenljiv na preduzeća čijim se akcijama ne trguje na organizovanom tržištu. Altmanov model je danas opšte prihvaćen model koji služi za predviđanje bankrota preduzeća. Zasniva se na analizi bilansa preduzeća.

Page | 26

Postoje 3 raspona vrijednosti koje preduzeće svrstavaju u:

- uspješno Z-score < 1,82
- rizično 1,82 < Z-score < 2,99
- pred bankrotom Z-score >2,99

POSLOVNI REZULTAT - godina 2024-Budzet

000

Vrsta prihoda	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septemb	Oktobar	Novembar	Decembar	Ukupno	prosjeak
POSLOVNI PRIHODI	815	702	589	636	607	608	643	684	705	501	718	564	7.771	648

000

Vrsta rashoda	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septemb	Oktobar	Novembar	Decembar	Ukupno	prosjeak
POSLOVNI RASHODI	821	694	592	644	662	565	612	703	643	457	742	480	7.614	635

000

POSLOVNI REZULTAT	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septemb	Oktobar	Novembar	Decembar	Ukupno	prosjeak
	(6)	8	(4)	(8)	(56)	44	31	(19)	62	43	(24)	84	157	13

5. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

5.1. Istraživanje i razvoj

- Uvodjenje I efikasno korištenje novih tehnologija
- Modernizacija opreme
- Automatizacija poslovanja
- Naucno istrazivacke, razvojne I tehnoloske studije

5.2. Ulaganje u obrazovanje zaposlenih

- profesionalni razvoj zaposlenih
- inicijalna profesionalna edukacija
- kontinuirana profesionalna edukacija
- selekcija novozaposlenih
- saradnja sa obrazovnim institucijama
- strucno osposobljavanje
- obuka za zaposlene

Reorganizacija u okviru sektora Ljudskih resursa je uradjena ali jos uvijek nije do kraja definisana podjela odgovornosti. Postoje problemi u okviru procesa organizacije HR sektora, zapocete su organizacione promjene koje jos nijesu završene, a najvažnije je da se izvrsi podjela odgovornosti izmedju zaposlenih u HR sektoru.

U 2023 godini je cilj da se poveca kvalitet procesa obuka. Ključni pokazatelji treba da budu izmjenjeni u saradnji sa sektorom Kvaliteta.

No.	Opis	Cilj	Rezultat
1.	Realizacija plana obuka	100%	69%
2.	EMS realizacija plana obuka	100%	100%
3.	Prije I poslije vješine operatera u proizvodnji (po grupama) - %	+25%	Nije mjereno

Korektivna akcija: - Analizirati kriterijume matrica osposobljenosti i ponoviti implementaciju u 2024 godini. Top management da odluči kako će tretirati važnost obuka, i u slučaju slabe realizacije u svim sektorima gdje se izvode obuke bez adekvatne učinkovitosti.

6. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA ODNOSNO UDJELA

Preduzeće ne namjerava da stiče sopstvene akcije u narednom periodu.

7. POSTOJANJE POSLOVNIH JEDINICA

Slijedi tabela koja prikazuje procenat učešća matične kompanije Daido Metal Co Ltd, u vlasništvu kćerki kompanija.

Page | 28

Matična kompanija	Kćerka kompanija	Procenat učešća u vlasništvu
DAIDO METAL CO LTD	Daido Logitech Co Ltd	100%
	Daido Metal Sales Co Ltd	100%
	Daido Plain Bearings Co Ltd	100%
	Asia Kelmet Co Ltd	100%
	NDC Co Ltd	58,82%
	Daido Industrial Bearings Japan Co Ltd	100%
	Daido Metal Saga Co Ltd	100%
	Daido Precision Metal Suzhou Co Ltd	74%
	Chung Yuan Daido Co Ltd	50%
	Dong Sung Metal Co Ltd	50%
	Dyna Metal Co Ltd	50%
	PT Daido Metal Indonesia	50%
	BBL Daido Private Ltd	50%
	Daido Industrial Bearings Europe Ltd	100%
	Daido Metal Europe Ltd	100%
	Daido Metal Europe GmbH	100%
	Daido Metal Czech Sro	100%
	Daido Metal Kotor AD	99,61%
	Daido Metal Russia LLC	99,84%
	Daido Metal Mexico S.A. de C.V.	99,99%
	Daido Metal USA Inc	100%
	Daido Metal Mexico Sales S.A. de C.V.	99,99%
	Iino Holding Ltd	100%
ATA Casting Technology Japan Co Ltd	100%	
DM Cating Technology Thailand Co Ltd	99,99%	

8. PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA KOJI SE KORISTE AKO SU OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA I UA UTVRĐIVANJE AKTIVE, PASIVE, FIN.STANJA I DOBITI ILI GUBITKA

Akcionarsko Društvo Daido Metal Kotor AD nije u posjedu finansijskih instrumenata, ni vlasničkih ni dužničkih. Matična kompanija Daido Metal Co Ltd je vlasnik DMK AD u procentu od 99,65 (vlasničke HOV).

Na dan 27. jun 2022. godine Društvo je dobilo rešenje Komisije za tržište kapitala broj 02/14e-9/2-22 o evidentiranju emisije akcija po osnovu homogenizacije akcija (zamjene akcija) radi ujednačavanja nominalne vrijednosti. U skladu sa rešenjem, Društvo je evidentiralo emisiju akcija emitovanih po osnovu homogenizacije akcija, tako da se izdaju akcije u iznosu od EUR 26.457.068, odnosno 13.349.329 običnih akcija, nominalne vrijednosti akcije 1,9819 i da se, ovom emisijom, zamjenjuje i poništava 645.722 običnih akcija serije A, nominalne vrijednosti EUR 13,0564, kao i 2.448.662 običnih akcija serije B nominalne vrijednosti EUR 3,1737 i 10.254.945 običnih akcija serije C nominalne vrijednosti EUR 1,00.

OSNOVNI KAPITAL

			31. decembar 2023.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2022.
	Broj akcija	% učešća		
<i>Akcije nominalne vrijednosti</i> EUR 1,9819				
Daido Metal Co Ltd. Nagoja	13.302.966	99.65%	26.365.181	26.365.181
Fizička lica	44.417	0.33%	88.030	88.030
Ostala pravna lica	1.946	0,02%	3.856	3.856
	<u>13.349.329</u>	<u>100.00%</u>	<u>26.457.068</u>	<u>26.457.068</u>
 <i>Akcije nominalne vrijednosti</i> EUR 3,1737				
Daido Metal Co Ltd. Nagoja	-	-	-	-
 <i>Akcije nominalne vrijednosti</i> EUR 1,0000				
Daido Metal Co Ltd. Nagoja	-	-	-	-
			<u>26.457.068</u>	<u>26.457.068</u>

Ukupna vrijednost upisanog akcijskog kapitala Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine iznosi EUR 26.457.068. Akcijski kapital u vlasništvu Daido Metal Co, Ltd, Nagoja Japan, čini 13.302.966 običnih akcija čija nominalna vrijednost iznosi EUR 1,9819.

Akcije Društva se ne kotiraju na drugim javnim berzama, izuzev na berzi u Crnoj Gori, na kojoj se obavlja ograničen promet. Tržišna vrijednost jedne akcije na dan 31. decembra 2023. godine iznosi EUR 3,10 (31. decembra 2022. godine: EUR 3,10).

9. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Sistem upravljanja rizicima je proces je kojim organizacije metodološki vode računa o rizicima povezanim s njihovim aktivnostima radi postizanja kontinuirane dobiti, kako unutar svake aktivnosti, tako i u cjelokupnom portfoliju aktivnosti.

Cilj sistema upravljanja rizicima u preduzećima je stvaranje vrijednosti i smanjenje posledica rizika.

- Identifikacija rizika je proces kojim se identifikuju i dokumentuju potencijalni rizici.
- To zahtijeva temeljno poznavanje organizacije preduzeća, tržišta na kojem ono posluje, pravnog, društvenog, političkog i kulturnog okruženja u kojem egzistira, kao i zdravo razumijevanje njegovih strateških i operativnih ciljeva, opasnosti i prijetnji povezanih sa postizanjem tih ciljeva.
- Da bi se rizici prepoznali i da bi se pripremilo iznalaženje odluka, potrebne su odgovarajuće strukture i metode identifikovanja rizika.
- Ciljevi i metode upravljanja rizicima - obezbjeđenje dodatnih garancija za dostizanje strateških i operativnih ciljeva putem blagovremenog identifikovanja i sprečavanja rizika, definisanja efektivnih mera obezbeđenja maksimalne efikasnosti za upravljanje rizicima

10. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA

a) Rizici cijena

Zvanicna valuta EUR. Vecina dobavljacka repromaterijala locirana u inostranstvu, u zoni EUR.

Visoka cijena alata- maticna firma dobavljac u stranoj valuti JPY.

Maticna kompanija kao dobavljac osnovne sirovine -konstanan trend porasta cijena.

DMK nema uticaj na odlucivanje kod visine prodajne cijene proizvoda (Europ.Headq.)

b) Kreditni rizici

Tekuca kreditna zaduzenja kod stranih banaka iznose 5 mil.eura.

Maticna kompanija u ulozi garanta za podizanje kredita kod stranih banaka, u slucaju ne placanja rata kredita na vrijeme.

DMK AD nije u prilici da vrati cjelokupni dug po isteku perioda od 1 god, stoga je prinudjeno da prolongira rokove dospjeca obaveze po glavnici kredita.

c) Rizici likvidnosti

Problemi u slucaju nemogucnosti naplate ili kasnjenja u naplati potrazivanja od povezanog pravnog lica DME - procenat ucesca prodaje DME-u u ukupnoj prodaji iznosi 99%.

Znacajna fluktuacija (povecanje/smanjenje) narudzbi kupaca u odnosu na plan/budzet.

DMK ima problem sa proizvodnjom neprofitabilnih proizvoda.

Kasnjenje povracaja PDV kredita.

d) Rizicima novčanog toka

Prilivi o prodaje gotovih proizvoda ne bi bili dovoljni da visinom i dinamikom obezbjede odlive po pitanju poslovne aktivnosti.

Bez pozajmljenog kapitala ne bi bilo moguće održavati likvidnost.

Preduzece ne moze iz poslovne aktivnosti da generise dovoljnu kolicinu gotovine.

REGISTAR RIZIKA										
Entitet	Br.	Kategorija rizika	Rizik	Sektor	Oblast	Kontrola	Uticaj	Vjerovatnoća	Ocjena	Tretiranje rizika
DMK	1	Strat.	Nestabilno politicko okruzenje	Upr.			N	M	1	P
	2	Strat.	Not EU member	Upr.			N	M	1	P
	3	Operat.	Niska produktivnost opreme	Proiz.			V	V	9	S.U.
	4	Strat.	Visoki trosak radne snage (u poredjenju sa Grupom)	Upr.			S	V	6	S.U.
	5	Operat.	Vecina dobavljacka nije iz CG	Log.			S	V	6	S.U.
	6	Operat.	Kasnjenje isporuka dobavljacka sirovina	Log.			S	V	6	S.U.
	7	Strat.	Trend u autom.ind. proizvodnja el. vozila	Upr.			V	V	9	P/E.U
	8	Oper.	Fluktuacija -odlazak operatera	Proizv.			N	V	2	S.U.
	9	Oper.	Fluktuacija-odlazak menadzera	Upr.			S	S	4	S.U.
	10	Fin.	Porast stope PDV 19% ↗ 21%	Admin.			M	V	3	S.U.

11. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA

11.1 Upravljanje kapitalnim rizikom

U okviru Društva ne postoji definisan formalni okvir upravljanja kapitalnim rizikom. Odbor direktora upravlja kapitalnim rizikom tako što djeluje u individualnim slučajevima kako bi ublažio rizik i obezbjedio Društvu uslove za nastavak predviđenog koncepta poslovanja, a takođe obezbjedio i maksimalnu isplatu naknada osnivačima putem optimizacije dugova i bilansa imovine. Kao dio ove analize, Odbor direktora razmatra vrijednost kapitala i rizike vezane za svaku klasu kapitala. Na osnovu ove analize, Društvo usaglašava cjelokupnu strukturu kapitala kroz nova ulaganja, kao i izdavanje novih obaveza ili otplatu postojećih obaveza. Cjelokupna strategija Društva vezana za upravljanje kapitalom je nepromjenjena.

	31.12.2023	31.12.2022
Zaduženost	7.000.000	7.000.000
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.042.072	1.351.417
Neto zaduženost	5.957.928	5.648.583
Kapital	10.391.200	11.855.701
Racio ukupnog dugovanja prema kapitalu	0,57	0,48

11.2 Kategorije finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva	31.decembar 2023	31.decembar 2022
Kratkoročna potraživanja	1.384.375	1.074.760
Gotovina I gotovinski Ekvivalenti	1.042.072	1.351.417
	<hr/>	<hr/>
	2.431.447	2.426.177
Finansijske obaveze po Osnovu kredita	7.000.000	7.000.000
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze	1.049.528	1.198.205
	<hr/>	<hr/>
	8.049.528	8.198.205

Društvo ne stupa u transakcije sa izvedenim finansijskim instrumentima, kao što su svapovi kamatnih stopa ili forvardi. Pored toga, za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine, Društvo nije vršilo trgovanja finansijskim instrumentima.

Osnovni finansijski instrumenti Društva su gotovina i gotovinski ekvivalenti i potraživanja koji nastaju direktno iz poslovanja Društva, kao i obaveze prema dobavljačima i ostale dugoročne i kratkoročne finansijske obaveze čija je osnovna namjena finansiranje tekućeg poslovanja Društva.

11.3 Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Poslovne aktivnosti Društva izlažu Društvo različitim finansijskim rizicima, uključujući kreditni rizik i rizik likvidnosti. Društvo ne koristi derivatne finansijske instrumente, niti bilo koju drugu formu osiguranja protiv gubitaka usled ovih rizika.

Ne postoji formalni okvir za upravljanje rizikom koji je uspostavljen u Društvu. Finansijski sektor uglavnom se fokusira na kreditni rizik i rizik likvidnosti i djeluje prilikom individualnih slučajeva kako bi ublažio rizik i minimizirao gubitke. Međutim ove aktivnosti mogu da budu neefikasne, i shodno tome Društvo ne može spriječiti negativne efekte nekih od ovih rizika na poslovanje i finansijski položaj.

11.4 Tržišni rizik

Rizik od promjene kursa stranih valuta – Društvo je izloženo rizicima, kroz efekte promjena kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, jer veliki dio poslovnih transakcija obavlja u inostranoj valuti JPY.

Rizik od promjena kamatnih stopa - Društvo nije izloženo rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine.

Knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i obaveza na kraju posmatranog perioda data je u sledećem pregledu

Finansijska sredstva-nekamatonosna	31.decembar 2023	31.decembar 2022
Kratkoročna potraživanja	1.384.375	1.074.760
Gotovina I gotovinski Ekvivalenti	1.042.072	1.351.417
	<hr/>	<hr/>
	2.431.447	2.426.177
Finansijske obaveze - nekamatonosno		
Obaveze prema dobavljačima	1.049.529	1.198.205
	<hr/>	<hr/>
	1.049.529	1.198.205
Finansijske obaveze - fiksna kamatna stopa p.a.		
Finansijske obaveze po Osnovu kredita	7.000.000	7.000.000
	<hr/>	<hr/>
	7.000.000	7.000.000

Obzirom da Društvo nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihodi Društva su u značajnoj mjeri nezavisni od promjene tržišnih kamatnih stopa.

Rizik društva od promjene fer vrijednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz obaveza po osnovu primljenih dugoročnih kredita od banaka i dobavljača. Krediti primljeni po promjenjivim kamatnim stopama izlažu Društvo kamatnom riziku tokova gotovine, dok krediti primljeni po fiksnim kamatnim stopama izlažu Društvo riziku promjene fer vrijednostikamatnih stopa. Tokom godine koja se završava na 31.decembar 2023 godine, obaveze po kreditima su sa fiksnom kamatnom stopom kad su u pitanju ugovori za kredite sa MUFG I Mizuho bankom, a ugovori sklopljeni sa matixnom kompanijom DMJ vezani su za varijabilnu kamatnu stopu (LIBOR).

Potraživanja

Najznačajniji kupci – stanje potraživanja na dan 31.decembar 2023. i 2022. godine predstavljeni su u sledećoj tabeli

	31.decembar 2023	31.decembar 2022
Daido Metal Europe-GMBH	1.375.252	829.043
Daido Metal Co.Ltd Nagoya	5.749	48.785
Daido Metal CZECH SRO	/	/
Kupci u zemlji	6.374	7.657
Kupci u inostranstvu	/	190
Total:	1.387.375	885.675
Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca	(3.000)	(5.260)
	1.384.375	880.415

Struktura potraživanja od kupaca na dan 31.12.2023 godine prikazana je u tabeli koja slijedi

	Bruto izloženost	Ispravka Vrijednosti	Neto izloženost
Nedospjela Potraživanja od kupaca	1.381.001	-	1.381.001
Dospjela potraživanja Od kupaca	6.374	(3.000)	3.374
	1.387.375	(3.000)	1.384.375

11.5 Rizik likvidnosti

Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Društva. Društvo svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze.

Društvo ne raspolaže dovoljnim iznosom visoko likvidnih sredstava (gotovina i gotovinski ekvivalenti) kao ni kontinuiranim prilivom novčanih sredstava od realizacije usluga koji omogućava da svoje obaveze izmiruje u roku dospjeća. Finansijski sektor Društva je odgovoran za upravljanje za upravljanje kratkoročnim, srednjeročnim, i dugoročnim finansiranjem i zahtjevima upravljanja rizikom likvidnosti.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti, rukovodstvo društva održava adekvatan iznos rezervi gotovine, neiskorišćene kreditne linije, i rezerve kreditne linije, stalnom kontrolom projekcija i aktuelnih tokova gotovine i utvrđivanjem skala dospjeća finansijskih sredstava i obaveza. Društvo ne koristi finansijske derivate.

Poslovnom politikom napravljena je disperzija u nivoima odlučivanja prilikom nabavke dobara i usluga. Ova disperzija je obezbjeđena utvrđivanjem limita do kojih pojedina lica (Izvršni direktor) ili organi Društva (Odbor direktora) odlučuju.

Pregled sredstava i obaveza na 31.12.2023 i 31.12.2022. godine

	31.decembra 2023	31.decembar 2022
Potraživanja od kupaca	1.384.375	1.074.760
Gotovina i gotovinski Ekvivalenti	1.042.072	1.351.417
	<hr/>	<hr/>
	2.455.182	2.426.177
Obaveze prema Dobavljačima	1.049.528	977.339
Obaveze po kreditima	7.000.000	7.000.000
	<hr/>	<hr/>
	8.049.528	7.977.339

Nedospjela potraživanja od kupaca iskazana na 31.12.2023 i 31.12.2022 godine najvećim djelom se odnose na potraživanja od kupaca – povezanih pravnih lica po osnovu prodaje proizvoda na inostranom tržištu. Ova potraživanja dospjevaju uglavnom u roku od 30-90 dana nakon datuma fakture, u zavisnosti od ugovorenih rokova plaćanja.

Obaveze iz poslovanja na dan 31.12.2023 i 31.12.2022. godine, u najvećem dijelu se odnose na obaveze prema Daido Metal Co Ltd, po osnovu nabavke poluproizvoda, alata, rezervnih djelova, i dobavljača za osnovni repromaterijal bimetalnu traku. Dobavljači ne zaračunavaju zateznu kamatu na dospjele obaveze, pri čemu Društvo dospjele obaveze prema dobavljačima, saglasno politici upravljanja finansijskim rizicima, izmiruje u ugovorenom roku.

Za kratkoročne kredite i potraživanja, kao i obaveze po kreditima, knjigovodstvena vrijednost je jednaka fer vrijednosti usled relativno kratkih rokova dospjeća.

Fer vrijednosti ostalih finansijskih sredstava i obaveza koje se vode po amortizovanoj vrijednosti koje dospjevaju do jedne godine usaglašene su sa njihovom knjigovodstvenom vrijednošću s obzirom da originalne kamatne stope ne odstupaju od tržišnih kamatnih stopa.

Kotor, 28. Jun 2024. godine

 Izvršni Direktor

 Zushi Koji